

Yazılı Çizili Çocuk Dergisi

1 Ocak 2022 Sayı: 6

Mutlu Yıllar!
2022

KI
PIR
TI

İki ayda bir yayınlanır

ISSN 2757-8739



Öykü • Masal • Şiir • Kitap • Bilim • Bilmece • Söyleşi

“İyi uykular kuzucuklarım.”



Adile Naşit

Gerçek adı Adela Özcan'dır. 17 Haziran 1930 tarihinde İstanbul'da doğdu. Tiyatrocu bir ailede yetişti. Sinema oyuncusu, tiyatro sanatçısı ve televizyon sunucusudur. Çocuk yaşta başladığı tiyatrodan çeşitli topluluklarla komedi oyunlarında ve müzikallerde rol aldı. Rıfat Ilgaz'ın "Hababam Sınıfı" adlı eserinden uyarlanan filmlerdeki "Hafize Ana" rolüyle tanındı. TRT Ankara Televizyonu tarafından yayınlanan "Uykudan Önce" adlı çocuk programıyla birlikte Masalcı Teyze olarak anılmaya başladı. Masal ve öykü anlattığı bu program çocuklar tarafından büyük ilgi gördü. "En İyi Kadın Oyuncu" başta olmak üzere çeşitli ödüllerin sahibi olan sanatçı, 1985 yılında "Yılın Annesi" seçildi. Film ve oyunlarda canlandırdığı anne tiplmesi, kendine has üslubu ve kahkahası ile hep hatırlanacak olan Adile Naşit, 11 Aralık 1987 tarihinde aramızdan ayrıldı. Kuzucukların seni hiç unutmayacak Adile Teyze...

KI PIR TI

1 Ocak 2022

Sayı: 6

KIPIRTI

Yazılı Çizili Çocuk Dergisi

Genel Yayın Yönetmeni:

Dilek Yılmaz

Grafik Tasarım:

Hasan Karaca

Yayın Kurulu:

Başak Fındıkçioğlu

Dilek Yılmaz

Elif Bülbül

Elif Çelebi

Filiz Gündoğan

Hasan Karaca

Nevzat Süer Sezgin

Osman Torun

Serap Şahin

Yusuf Çağlayan

İletişim:

kipirticocuk@gmail.com

Kıptı Çocuk Dergisi'nde

yayımlanan tüm eserlerin

sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergide yayımlanan yazılardan

kaynak belirtmek koşuluyla alıntı

yapılabilir.

©2021, Yakın Kitabevi

Her hakkı saklıdır.

Yayımcı: Yakın Kitabevi

İmtiyaz Sahibi: Levent Salıcı

Kıptı Çocuk Dergisi; Eksi 18

Edebiyat Topluluğu'nun katkılarıyla

hazırlanmaktadır.

ISSN 2757-8739

İçindekiler

Merhaba	Dilek Yılmaz.....	5
Öykü	Zeynep Evren.....	6
Yazmaca	Filiz Gündoğan.....	8
Şiir	Yayla Boztaş.....	9
Söyleşi	R. Başak Fındıkçioğlu.....	10
Bil-Bul	Elif Çelebi.....	13
Manzum Öykü	Emek Yalın Orhon.....	14
Çekmece	Ece Kanber.....	16
Öykü	Ayhan Gündüz.....	18
Kodlama	Hasan Karaca.....	21
Sen Bir Ağaç Olsan	Dilek Yılmaz.....	22
Şiir	Sevinç Yağan.....	25
Kitaplığım	Filiz Gündoğan.....	26
Şiir	Kader Varlık.....	29
Bilim Kurdu	Dilge Güney.....	30
Fabl	Nazlı Solgun.....	32
Öykü	İlknur Erdoğan.....	34
Şiir	Ayfer Demirtaş.....	35
Denemece	Yayla Boztaş.....	36
Oynamaca	Burçak Temel.....	37
Balonları Sen Doldur	Hasan Karaca.....	38
Kıptıdan Haberler	40
Haber Hazırlamaca	41
Masal	Feray Ünal.....	42
Biliyor muydun?	Sülbiye Yıldırım.....	44
Öykü	Özlem Tuncay.....	46
Kentin Renkleri	Elif Bülbül.....	48
Çizgiden Öyküye	Hasan Karaca.....	50
Çözmece	Hasan Karaca.....	51
Öyküyü Sen Tamamla	Oya Uslu.....	52
Araştırmaca	Gülnaz Çağlayan.....	54
Deyimler Bulmacası	Nalan Yılmaz.....	56

KI PIR TI

NEDEN VARIZ?

Evrensel değerlere ve haklara duyarlı, edebiyatın dnstrc gcnu kullanan, okuma ve yazma kltrnu teşvik eden, Trkenin doğru kullanımını ilke edinen, edebiyat ağırlıklı ve kolay ulaşılabilen, Eksi 18 Edebiyat Topluluğu'nun sreli yayını olarak tm çocuklara ulaşmak için varız.

NASIL YAPARIZ?

Çocukların yaratıcı, eğlenen, sorgulayan, meraklı, heyecanlı, bilimsel dşnebiyen ve hayal kurabilen bireyler olmaları için çalışıyoruz. ğretmenler ve aileler yolu ile çocuklara ulaşıyoruz.





Dilek Yılmaz

Merhaba

Koskocaman bir yıl geride kaldı. Bunu iki anlamda söylüyoruz; hem dergimiz bir yılını doldurmuş oldu hem de yeni bir yıl başladı. Ne büyük mutluluk ki yeni yılın ilk günü yine birlikteyiz. 2022 yılı bize bol şans getirsin. Sonra daha çok okuyalım, yüzümüz hep gülsün, maskelerden tamamen kurtulalım, boyumuz biraz daha uzasın, yepyeni oyunlar öğrenelim ve bol bol gezelim. Bunlar bizim ilk aklımıza gelen dilekler sizin eklediklerinizi de duyar gibiyiz. Hepsi ama hepsi gerçek olsun.

Biliyorsunuz dergimiz iki ayda bir yayınlanıyor. Bilgisayardan, telefonda ya da yazıcıdan çıktı olarak dergimizi okuyabilir, etkinlikleri yapabilirsiniz. Bize ulaşan fotoğraflardan görüyoruz, sevgili öğretmenlerimizden bazıları derslerde öğrencileriyle etkinliklerimizi yapıyor. Ne kadar mutlu oluyoruz. Umarız dergimizi beğeniyor, yeni sayıyı sizler de bizler gibi heyecanla bekliyorsunuz. O halde biz sizi daha fazla bekletmeden içeriğimizle ilgili biraz ipucu verelim: Bu sayımızda Dünya'nın dört bir yanındaki denizlerde yol almış Metin Kaptan'la söyleşi yaptık. Merak ettiğimiz her şeyi sorduk. Hatta bir sürprizimiz daha var: sevgili yazarımız Özlem Tunca, "Dedemin Sözlüğü" isimli öyküsünde dedesine miçoluk yapan küçük bir denizciyi ve Dünya'nın diğer bir ucunda tanıştığı arkadaşlarını anlatmış. Eğer siz de denizcilğe meraklıysanız çok seveceğinizden eminiz.

Ocak ayının 16'sının "Müzedeki Selfie" günü olduğunu duymuş muydunuz? Biliyorsunuz biz müzeleri hem çok seviyor, önem veriyoruz. Bu sayımızda yine ilginç hikâyesi olan bir müzeyi tanıtıyoruz. Kim bilir belki siz de gezdiğiniz müzeden çektiğiniz özçekimleri bizimle paylaşsınız.

Fosil nedir bilirsiniz. Peki "Fosil Orman" duymuş muydunuz? Sizin için gezdik, gördük ve yazdık. Gerçekten oldukça ilginç. Ayrıca "Sen Bir Ağaç Olsan" köşemizde adını, meyvesini yemeği çok sevdiği, ağaçtan alan minik bir kuş var. Merak mı ettiniz? Sadece birkaç sayfa ilerde. Daha neler mi var? Masallar, eğlenceli şiirler, öyküler ve tamamlaman için seni bekleyen yarım kalmış bir öykü bile var. Bu sayımızda oyunlarımızı da çeşitlendirdik. Bulmacalar çözülmek için bekliyor, Bilim Kurdu köşemizdeyse sıra dışı bir söyleşi ve yepyeni şeyler keşfetme fırsatı...

Gördüğünüz gibi derginin içindekilerin yaz yaz sonu gelmiyor. Ama biz her şeyi buradan anlatıp bitirmeyelim isterseniz. Yazması, dizmesi, süslemesi bizden okuması sizden.

Bir sonraki sayıda görüşmek üzere diyoruz, sevgiler.

Dilek Yılmaz



Zeynep Evren

AYNADAKİ MORİS

Moris aynadaki Moris'e baktı. Bu kez her zaman gördüğü zeki, çalışkan, başarılı Moris'ten başkasını gördü. Saçlarında siyah tek bir tel kalmamıştı. Yüzü kırış kırıştı. Göz kapakları düşmüş, yanakları çökmüştü. Yaşlanmıştı. İyi de neden yüzü asıktı bu Moris'in? İçini kavuran duygu ile koltuğa yığıldı. Yetmiş yıldır bu dünyadaydı ama hiç yaşamamış gibi hissediyordu.

Elli yıl sonra ilk kez bir pazartesi işe gitmek istemedi. Peki, nereye gidecekti? Kime anlatacaktı derdini? Ceketini giydi, nereye gideceğini bilmeden evden çıktı. Köşedeki fırıncı içten bir gülümsemeyle selam verince içeri girdi. Derdini ona anlattı. "Senin emeklilik zamanın gelmiş. Çıkar şu ceketini, kravatı Moris," dedi fırıncı. Sıcacık bir kruvasan uzattı teselli niyetine. Eve dönüp kıyafetlerini çıkaran Moris en rahat pijamasını geçirdi üstüne. Kruvasını yedi, kahvesini içti. Oh be dünya varmış, diye düşündü. Odadan odaya dolaştı böyle günlerce. Zaman sakız gibi sünüp her yanına dolandı. Aynadaki Moris'in daha üzgün baktığını fark etti. Pijamasını çıkardı ama kravatı tekrar takmadı. Ceket de giymedi. Günler sonra yeniden dışarı çıktı. Fırıncıyı geçti, parktaki bekçiye gördü.

İçini döktü bekçiye. Fırıncının söylediklerini aktardı. "Emeklilik iyi de, zaman geçmek bilmiyor," dedi. "Ah!" dedi

bekçi, "Kırk yıldır bu parkı bekliyorum. Kök saldım. Seyahate çık. Gez gezebildiğin kadar!" Moris, küçük bir valiz hazırladı. Tam doksan dokuz gün boyunca ülke ülke, şehir şehir gezdi. Trenle bozkırlardan geçti, gemilerle ıssız adalara gitti. Bekçi haklıydı. Gezmek eşsizdi fakat doksan dokuzuncu günün sonunda içindeki boşluk daha da büyümüş olarak evine döndü Moris.

Pantolonu da çıkarıp bir şort ve terlikle çıktı ertesi gün evden. Fırıncıyı ve parktaki bekçiye geçti. Her gün aynı bankta oturan yaşlı adama anlattı derdini. "Karım ölmeden önce öyle mutluydum ki. Birisiyle evlen. İyi bir evlilik gibisi yoktur," dedi adam. Daha önce yaptığı iki evliliği düşününce midesine kramp girdi Moris'in. "Hayır," dedi kendi kendine "Evlilik değil benim aradığım." Yaşlı adamı parkta bırakıp yoluna devam etti. Tek başına oynayan bir çocuk gördü. "Çocuklar bilge kişilerdir," diyen dedesini hatırladı. Bir sabah aynadaki yüzüne bakarken ortaya çıkan ve her geçen gün büyüyen boşluktan söz açtı çocuğa. "Bir arkadaşım olsa benden mutlusuz olmazdı. Bir arkadaş bul kendine. İyi bir arkadaş gibisi yoktur," dedi çocuk içli içli. Moris hiç arkadaşı olmadığını fark etti. Kendi yaşında insanların olduğu yerlere gitti. Sohbet etti, güldü, anlattı ama hepsinden bir süre sonra sıkıldı. Arkadaşlığın öyle zorla olamayacağını anlayıp pes etti.



Moris başı önünde evine dönerken karşı komşusu ile merdivenlerde karşılaştı. Adını bile bilmediği komşusuna ilk kez gözünün içine bakarak içten bir selam verdi. Carla idi kapı komşusunun adı. Bir gezgindi. Tam doksan dokuz ülke gezmiş, onlarca gezi kitabı yazmıştı. Carla ertesi gün Moris'i kahve içmeye davet etti. Yıllardır komşusunun evine ilk kez girmenin

mahcubiyetiyle ona kendi elleriyle yaptığı kil vazoyu hediye etti. Carla çok mutlu oldu. Ona imzalı kitaplarını armağan etti. Öyle uzun uzun sohbet ettiler ki Moris evine döndüğünde hava kararmıştı. Dünyanın öteki ucunda aradığını evinin karşısında bulduğuna inanamadı. Moris aynadaki Moris'e baktı. Tüm dişlerini göstererek kocaman gülümsedi.



Filiz Gündoğan

Bir deyim; ETEKLERİ ZİL ÇALMAK

Çok sevindiğimiz bir olay karşısında
“Etekleri Zil Çalmak” deyimini kullanırız.

Çok sevinmek anlamına gelen bildiğin diğer deyimleri yazar mısınız?

SİZİ ÇOK SEVİNDİREN BİR OLAYI BİZE ANLATMAK İSTER MİSİNİZ?





Yayla Boztaş

Şiir

KI
PIR
TI

KEDİM BENİM ARKADAŞIM

Bir kedim var altı aylık
Yapar türlü maskaralık
Oyun oynar takla atar
En güzel yerde o yatar
Masamdaki kalemlere
Kitabıma, defterime
Hep anlarmış gibi bakar
Üzgünsem ya da hastaysam
Başını göğsüme yaslar
Mırıl mırıl şarkı söyler
Bana sevgiyle can katar



R. Başak
Fındıkçioğlu

Kaptan UMUT METİN



Tüm okyanusları gezmiş bir kaptan Umut Metin, gemiler hakkında merak ettiğimiz soruları cevapladı.

Bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz. Yanılmıyorsam sorularımızı gemi seferiniz sırasında cevaplıyorsunuz. Bu da heyecan verici oldu. Biraz kendinizden bahsedermisiniz? Mesela “Kaptan olmaya nasıl karar verdiniz? Kaç dil biliyorsunuz?” gibi merak ettiğimiz birçok şey var...

İsmim Umut Metin, otuz dokuz yaşındayım, evliyim ve üç yaşında bir çocuğum var. Kaptan olmaya karar vermemdeki en büyük neden; yedi yıl boyunca İzmir’de deniz kıyısında bulunan bir okulda orta ve lise öğrenimini tamamlamış olmamdır. O zamanlar ki ve hâlâ öyle olmaya devam ediyor, denizler dünyada keşfedilmemiş alanlar ve bu benim için oldukça inanılmazdı. Bu nedenle denizle

ilgili bir iş seçmeye karar verdim ve kaptanlık hakkında araştırmalar yaptım. Yabancı dil olarak İngilizce’yi iyi seviyede biliyorum. Denize ilk çıktığımda stajyerdim ve on dokuz yaşındaydım. Yirmi yıldır bu mesleğin içindeyim ve işimi keyifle yapıyorum.

Denizde mi karada mı olmayı daha çok seviyorsunuz?

Aslında ikisini de seviyorum diyebilirim. Karada ailenizle ve arkadaşlarınızla keyifli zamanlar geçirebiliyorsunuz, denizde de sevdiğiniz işi yaparken tüm dünyayı görebiliyorsunuz.

Kaptan olmak isteyenler nasıl bir eğitimden geçerler?

Üniversitelerin dört yıllık bölümlerinde gemicilik, seyir, astronomik seyir, meteoroloji, gemi stabilitesi, termodinamik gibi birçok teorik ve uygulamalı dersleri alırlar. Gemi Ulaştırma İşletme Mühendisi olarak mezun olurlar. Daha sonra ise sınavlarla vardiya zabiti olmaya hak kazanırlar ve mesleğe başlarlar. Okullarda çoğunlukla üniforma ve disiplinli bir yapı vardır.

Siz nasıl bir gemi kullanıyorsunuz? Büyüklüğünü tarif edebilir misiniz, mesela kaç futbol sahası yan yana gelirse bir yük gemisi eder?

Çoğunlukla değişik gemilerde çalışıyoruz ama son gemim 274 metre uzunluğunda bir ham petrol tankeri idi. Bu yaklaşık iki buçuk futbol sahası uzunluğunda bir gemidir.

Kaptanlığını yaptığınız gemi neler taşıyor? Gemiye kaç tır sığıyor?

Sıvı yük taşıyan tanker gemilerinde çalışıyorum. Son çalıştığım gemi yaklaşık olarak 164 bin ton ham petrol taşıyabiliyor. Sanırım bir tır 40 ton civarında yük alabiliyor. Bu durumda yaklaşık olarak 4100 tır gerekiyor.

Gemide kaç kişi oluyor? Ne iş yapıyorlar?

Geminin büyüklüğüne göre değişmekle beraber on sekiz ila yirmi sekiz kişi arasında değişiyor. Gemi kaptanı geminin tümünden sorumlu oluyor. Başmühendis geminin makinalarından, bakım ve tutumlardan; ikinci kaptan ise geminin güverte ve yükleme donanımlarından sorumludur. Başmühendisin ekibinde vardiya mühendisleri, makina lostromosu, kaynak yapan fitter ve yağcılar bulunur. İkinci kaptanın ekibinde de vardiya zabitleri, güverte lostromosu, pompacı ve gemiciler bulunur. Ayrıca gemide yemekleri yapan aşçı ve ona yardımcı olan kamarot da görev yapar.

Bir gemide ne kadar çok bilmediğimiz terim ve görev varmış? Peki hangi okyanuslardan geçtiniz? Yolunuzu nasıl buluyorsunuz?



Hangi araçları kullanıyorsunuz? Hiç kaybolduğunuz oldu mu?

Ben, tüm okyanusları gördüm. Yolumuzu bulmak için "Gyro Pusula" denilen özel bir pusula kullanıyoruz, ayrıca bir de manyetik pusulamız mevcut. Gemilerin pozisyonlarını sürekli uydulardan alan ve gösteren GPS'lerimiz olduğu için kaybolmamız mümkün değil. Ayrıca "Sextant" denilen aygıtla gökyüzündeki yıldızlardan yerimizi hesaplayabiliyoruz.

Gittiğiniz en uzak yer neresiydi? Yolculuğunuz ne kadar sürmüştü?

Gemiyle Brezilya'dan Çin'e gitmiştim, yaklaşık olarak kırk günlük bir seyir olmuştu.

Kaç tane ülke gördünüz? Gittiğiniz ülkeleri gezip, keşfedecek vaktiniz oluyor mu?

İtalya, Yunanistan, Rusya, Ukrayna, Romanya, Bulgaristan, Gürcistan, Arnavutluk, Libya, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Hindistan, Çin, Singapur, Avustralya, Fiji, Amerika, Panama, Aruba, Brezilya, Arjantin şu an aklıma gelenler. Bu



ülkelerin çoğunda dışarı çıkıp gezme şansım oldu.

Gemi seferleri çok zaman alıyor, bu yolculuklar sırasında ve sonrasında bedeninizde herhangi bir rahatsızlık oluyor mu? Uzun yolculuklarda ailenizle görüşebiliyor musunuz?

Herhangi bir rahatsızlık olmuyor. Zaten gemi adamı olarak her iki yılda bir detaylı sağlık taramasından geçip gemide çalışabileceğimize dair rapor almak zorundayız. Gemilerde uydu üzerinden internet bağlantımız olduğu için yavaş da olsa ailemizle görüşme imkânı bulabiliyoruz.

Açık denizlerde korsanlar var mı? Siz hiç karşılaştınız mı?

Maalesef hâlâ korsanlık denizcilerin ciddi sorunlarından bir tanesi. Somali ve özellikle Nijerya açıklarında faaliyetlerine devam ediyorlar. Ben Somali açıklarında karşılaştım ama gemimizde silahlı korumalar olduğu için yaklaşamadılar.

Denizde dev dalgalar oluyor mu? Sizin başınızdan da böyle bir macera geçti mi?

Denizde her zaman fırtınalar olur ve bunlar da dev dalgalara neden olur. Benim karşılaştığım en yüksek dalga sekiz metre civarındaydı. Genellikle gemi kaptanları olarak bu tür fırtınalardan kaçınılız.

Hiç köpekbalığı ya da balina gördünüz mü?

Denizlerde en çok karşılaştığınız hayvanlar hangileri?

Balina ile sık karşılaşıyoruz ama köpek balığını görmemiz çok zor oluyor. Sadece gemi bir yerde demirliyken etrafta yüzen yavru köpek balıklarını görebiliyoruz. Bunların dışında genellikle deniz kuşları ve tabii ki de yunuslar en sık karşılaştığımız hayvanlardır. Bir de uçan balıklar var.

Bugüne kadar yaşadıklarınızı düşünürseniz denizde başınıza gelen en ilginç olay neydi?

Dünyanın etrafında hareket ettiğiniz zaman saatleri ileri ya da geri almanız gerekir. Denizde çalıştığım ilk yıllarda tarih değiştirme çizgisinden gemiyle geçtiğimizde aynı güne tekrar başladık ve 11 Ekim 2007 gününü iki kere yaşamış oldum.

Çok keyifli bir sohbet oldu. Bir gemiye binip uzun yolculuklar yapmak geldi içimizden. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.



Bil-Bul

Maya, Ömer, Kayra, Uygur, Ekin,
Yağmur, Barış, Berken, Bengü, Ege,
Alpkan, Elanur, Deniz, Güneş, Berra,
Elif, Ender, Melisa, Derya, Mahir,
Leyla...

Kuzucuklarım neredesiniz?

Rüzgâr, Asya, Ece, Öskan, Doğa, Eylül,
Tuğçe, Alya, Kerem, Cemal, Aykız, Emir,
Nice, Lale, Mira, Esra, Işık, Azra, Elvin...

Aldınız mı renkli kalemlerinizi?

Bulmacadaki masal kahramanlarından ilk önce
hangisini bulacaksınız merak ediyorum.
Benim ismimi görünce de rengârenk
boyayın, e mi? Hadi hepimize kolay gelsin
kuzucuklarım...

KI PIR TI



D	K	O	Ç	V	İ	E	Z	S	B	M	K	L	Ş	İ
R	K	Ü	Ç	Ü	K	P	R	E	N	S	F	G	H	J
Z	Ü	C	B	A	L	A	A	D	D	İ	N	N	M	Ç
Ö	L	E	T	D	R	Y	U	I	P	Ü	O	C	D	E
F	K	T	H	İ	J	K	N	Ç	E	B	Ç	J	L	M
A	E	Y	K	L	R	T	B	M	K	L	İ	O	R	A
Ö	D	R	K	E	L	O	Ğ	L	A	N	Z	P	A	S
T	İ	B	K	N	R	U	M	Ç	O	P	M	D	P	İ
Ü	S	Ğ	P	A	Y	T	O	R	Y	S	E	Z	U	C
Z	İ	F	Y	Ş	Ö	K	L	B	K	U	L	A	N	A
Ç	M	Ö	N	İ	Z	D	T	H	O	J	İ	K	Z	L
D	F	E	N	T	Y	K	Ç	İ	N	Ş	K	Y	E	M
Ç	Ğ	S	A	Z	Ş	Y	A	L	İ	C	E	N	L	İ
V	L	N	A	P	R	E	T	E	P	B	D	E	A	S
M	E	R	U	H	L	O	P	V	B	Ç	İ	M	K	E





Emek Yalın Orhon

Sipsi ile Mipsi

Sipsi ile Mipsi,
İki sivrisinekti.
Birbirinden ayrılmaz
Kimse yakalayamaz.

O ev senin, bu ev benim
Dolaşırken bir gece,
Kaan'ı gördüler
Pencerenin önünde.

Önce Mipsi yaklaştı,
Kolundan sokacaktı.
Fakat yüzüne bakınca
Geriye bir adım attı.

İki sivrisineğin,
Bir özelliği vardı.
Bir insan mutlu ise
O zaman sokarlardı.

Kaan ise mutsuzdu,
Pencereden bakarken.
Babası seslense de
İçeri giremedi hemen.

Sipsi ile Mipsi,
Eve doğru uçtular.
Dolabın arkasına girip
Bir güzel saklandılar.

Aralarında konuşular,
"Acaba ne sıkıntısı?"
Sipsi şöyle söyledi:
"Oyuncak istiyor zavallı."



"Eğer mutlu olursa
Onu sokabiliriz.
Böylece huzur içinde
Yola devam ederiz."

Tüm aile uyuyunca
Odasından çıktılar,
Babasının kulağına gidip
Şöyle fısıldadılar:

"Vızzz bızzz hey baba!
Oğlun oyuncak istiyor.
Bir an önce al onu,
Yoksa kötü olacak sonu."

Ertesi sabah olunca
Babası uyanınca
Oyuncakçıya koştu.
Hâlbuki oğlunun
Oyuncak istediği yoktu.

Bir önceki gün gibi
Kaan penceredeydi.
Sivrisinekler baktı,
Yüzü hala asıktı.

Bu defa da Mipsi
Şöyle dedi Sipsi'ye:
"Bir çocuğun nedir en sevdiği?
Dondurmadır herhalde"

Işıklar kapanınca
Ay bile uyuyunca
Fısıldadılar yine
Babasının kulağına:

“Vızz bızz hey baba!
Oğlun dondurma istiyor.
Bir an önce al onu,
Yoksa kötü olacak sonu.”

Sabah yine uyandı
Babası bir telaşla,
Hemen gidip aldı,
Karamelalı dondurma.

Güzel bir hava vardı,
Kaan pencereyi araladı.
Mipsi heyecanlandı,
Bu defa olacaktı.

Sipsi yüzüne baktı,
Mutlu muydu ya şimdi?
Asık suratlı görünce
Kocaman oldu gözleri.

Ama böyle olursa
Onu sokamazlar ki.
Düşündüler “Bu çocuk,
Hep dışarıya bakıyor.
Acaba mutluluğu,
Orada mı arıyor?”

Omzunun üzerinden
O tarafa baktılar.
Bahçede bir anne kedi
Ve yavruları var.

Kaan’ın mutsuzluğunun
Sebebi anlaşıldı.
O gece babasının kulağına
Şöyle fısıldandı:

“Vızz bızz hey baba!
Oğlun kedi istiyor.
Bir an önce al onu,
Yoksa kötü olacak sonu.”



Babası kahvaltıda
Başladı konuşmaya,
“Kaan sen bu ara,
Kedi mi istiyorsun acaba?”

Kaan “Evet” der gibi
Heyecanla başını salladı.
Çok istiyordu ama
Peki bakacak mıydı?

Babası düşündü;
Mutluluğa kavuşmak için
Ne istediğini bilmeli.
Harcayacağı çaba ise
Aslında en önemlisi.

Şöyle dedi Kaan’a:
“Kedilere önce
Bahçede bakalım.
Eğer hala istersen
Evimize alalım.”

O gece pencereden
Bakarken dışarıya,
Sipsi ile Mipsi
Yaklaştılar yanına.

Kaan’ın yüzü,
Bu defa gülüyordu.
Sabah uyanınca ise
Kolu fena kaşınıyordu.

Ama hiç söylenmedi,
Mutluydu kaşınırken.
Sabredip çabalarsa,
Kediler gelecek hemen.

Mutluluğun peşinden
Uçtu Sipsi ile Mipsi.
Yeni maceralara doğru
Yola çıktı ikisi.



Ece Kanber

Kim acaba?

Zamanın içinde dönüp dururum
Kimi söyleyen arar bulurum
İşte şimdi başlıyor hikâyem
Bilin bakalım, kimim ben?
Uça uça ortalıkta dolanırken
Mavi bir evin çiçeklerinde gezindim
Kırmızılar, morlar, pembeler
Hepsine kulak kesildim
Bana dediler:
“Ah şu güzelin saçına
Bir takılabilseydim
Kulağının arkasına
Bir sokulabilseydim.”
Acaba bu güzel kim?
Evin penceresine değdi elim
Gözlerimi içeride gezdirdim
Tuvaller, fırçalar, boyalar
Bana fısıldadılar:
“Ah şu güzelin elini
Bir tutabilseydim
Çizdiklerinde
Ben de olabilseydim.”
Acaba bu güzel kim?
Pencereden süzülüverdim
Gördüm orada bir yatak



Tavandaki aynaya kaydı gözüm
Dinledim onu uzanarak:
“Ah şu güzelin yüzüne
Bir dokunabilseydim
Bana her baktığında
Onu uyutabilseydim.”
Acaba bu güzel kim?
Bu güzel acaba kim?
Bu güzel kim acaba?
Çiçekleri saçında
Boyları parmaklarında
Aynası karşısında
Bu güzel kim acaba?
Mavi bir evde yaşayan
Üstünde kadifeler taşıyan
Sürekli sergiler açan
Bu güzel kim acaba?
Hem öğretmen hem ressam
Sayısız resmi var, veremeyiz rakam
Hep der ki: “Yaşasın Yaşam!”
Bu güzel kim acaba?
Şimdi siz düşünürken
Ben de uçuyorum hafiften
Çünkü;
Zamanın içinde dönüp dururum
Kimi söylesen, arar bulurum
İşte şimdi bitti hikâyem
Bilin bakalım kimim ben?

Hadi bir ipucu vereyim gitmeden
Çiçekler fısıldadı kulağıma:
“Elbiseleri desen desen
Adına derler Frida...”





Ayhan Gündüz

BİZİM RENGİMİZ HANGİSİ?

Yazın bitişiyle sonbaharın gelmesi arasındaki zamanlarmış. Ağaçlar, az ısıtmaya başlayan güneşi görebilmek için dallarındaki yapraklarından ayrılmak istiyorlarmış. Derelerin ve çeşmelerin dışında yeşil alanlar yokmuş. Her zamanki gibi su ulaşabildiği yerlere hayat veriyormuş. Doğanın diğer kısmı kendini gelecek baharda da yaşatmak için tohumlarını toprağa bırakmış ve sararmış. Çam ağaçlarıysa bu döngüye yeşilin tüm tonlarıyla ayak diriyormuş. Asiliklerinin üstesinden gelemeyen doğa, onları da öyle kabul etmiş. Hayvanlar yavrularını büyütüp birey olarak doğaya salmış. Gölgelemin aranmadığı zamanlar iyice yaklaşmış.

Ege'de bir kasabada yaşayan çocuklar mutluymuş ama bazı sorunları da yok değilmiş. Son günlerde çocuklarla aileleri arasında, onlara aldıkları elbiselerin renkleri hakkında anlaşmazlıklar ve büyük kavgalar yaşanıyormuş. Rüzgâr, "Ben pembe giymem, kız rengini erkek giyer mi?" demiş. Derin, alınan ayakkabısında mavi renkte çizgi olduğu için giymeyeceğini söylemiş. Çağdaş, kırmızı kazağı giymemek için direniyormuş. Zenan, "Bu rengi isterim, şu rengi hiç sevmem, asla giymem!" deyip ailesiyle sürekli sorunlar yaşıyormuş. Helin, "Yeşil mi? Hiç giymedim, kimse bana yeşil giydiremez," demiş. Beyza, Elmas,

İpek, Ela da başka başka renklerle kavga edercesine didişiyorlarmış. Ali mevcut renklerin hiçbirini beğenmiyor "Yeni bir renk isterim," diye tutturuyormuş.

Ailelerle çocuklar arasındaki bu tartışmalar almış başını yürümüş. Tabii bu tartışmaları renklerin lideri beyaz da duymuş. Önceleri söylentilere inanmamış. Mavi, kırmızı, sarı renkleri görevlendirip durumun araştırılmasını istemiş.

Mavi, kırmızı, sarı renkler evleri gezmişler söylenenlere inanmamışlar. Beyazın söylediğinden daha çok sorun varmış. Çocuklar renklerle adeta kavga ediyorlarmış. Bunları duyan beyaz; bütün renklere haber salınmasını, zamanın 00.00 anında, gökyüzünün XYZ0.0NM metre derinliklerinde toplantı yapılmasına karar vermiş.

Toplantı yeri mahşer günüymüş. Bütün renkler gelmiş ve her renk başka şikâyetlerini dile getiriyormuş. Beyaz, kürsüye yavaş adımlarla çıkmış, etrafı göz ucuyla süzmüş. Sol yanına kırmızı, sağ yanına da mavi ve sarıyı oturmuş. Söze, neden toplandıklarını anlatarak başlamış. İsteyen renklere tek tek söz vermiş. Her renk, çocuklarla yaşadıkları sorunları ve bu duruma çok üzüldüklerini bir bir



anlatmışlar. Bazen aşırı söylemler olsa da beyaz söylenenleri çok iyi dinlemiş; kırmızı, mavi, sarı ise gerekli notları almışlar.

İstediklerini çekinmeden söylemek her renge çok iyi gelmiş ve mutlu olmuşlar. Sonunda bu durum için ortak karar alınmış. Zamanlamanın çok sarsıcı olması önemliymiş. Ama kararı yüksek sesle söylemek, duyulma riskini taşıyormuş. Pembenin, kulaktan kulağa oyunu ile kararı paylaşma fikri renklerle kabul görmüş ve uygulanmış. Karar biliniyor ancak yüksek sesle dillendirilmeyormuş.

Sonbaharın kendini iyiden iyiye hissettirmeye başlaması, okulların açılmasının habercisiymiş. Çocuklar da

heyecanla bu günü bekliyorlarmış. Yeni kıyafetler alınmış, çantalar hazırlanmış. Alışverişler yapılmış. Yine renk tartışmaları her alınan eşya ve giyside konuşulmaya devam etmiş. Çocuklar okulun ilk gününde giyeceği kıyafetleri özenle hazırlamışlar. Yataklarının yanı başına koymuşlar. Bazıları heyecandan uyuyamamış ve erkenden kalkmışlar. Kalkmışlar ama hayatlarının en büyük şokunu yaşamışlar. Gözlerini yeniden ovuşturarak tekrar tekrar bakmışlar, değişen bir şey yokmuş. Gecedden hazırladıkları renkli elbiselerinin hepsi renksizmiş. Nasıl olur?! Renksiz elbise olur mu? “Anne, baba!” diye bağırmışlar. Elbiseleri gösterip “Ben bunları giymem, istediğim renkte değiller. Ben nasıl okula giderim?” demişler. Anne ve babalar

çocukların yanlarına oturup “Yalnız elbiselerin rengi gitmemiş, baksanıza çevremizdeki her şey renksiz. Domates kırmızı, ağaçlar yeşil, gökyüzü artık mavi değil! Bunun sebebini de çözümünü de bilmiyoruz,” demişler.

Çocuklar çaresiz ve isteksizce renksiz elbiselerini giymişler, çantalarına eşyalarını koymuşlar. En çok da renkli kalemlerine üzülmüşler. Resimlerini nasıl boyayacaklarmış?

İşte, belirsizliklerle dolu okulun ilk günü böyle kötü başlamış. İlk derste renksizlik durumu üzerinde tartışıp nedenlerini bulmaya çalışmışlar. Fakat kimse hatanın kendilerinde olduğunu düşünememiş. Sorunu hep kendilerinden uzak yerlerde aradıklarından çözüm bulamamışlar. Öğretmen, renklerle ilgili düşüncelerini söylemelerini istemiş. Çocuklar sevdikleri ve sevmedikleri renkleri sıralamışlar. Bazı renklere karşı olumsuz ifadeler kullanmışlar. Konuşmalardan sonra hepsi aynı şeyi düşünmüş, “Biz renklere karşı hiç de iyi davranmadık, onları beğenmedik, bazılarını dışladık. Onlar da bizim bu davranış ve düşüncelerimizden dolayı bizi terk ettiler,” demişler.

Çocuklar, “Biz hatamızı anladık, gelsinler söz bir daha onları ayırmayarak hepsini seveceğiz,” demişler. Öğretmen ancak bir ressamın renklerin dilinden anlayacağını ve çözüm üretebileceğini söylemiş.

Çocuklardan biri “Ünlü ressam Bedri Baykam, babamın arkadaşı. Onu çağırırsak olur mu?” demiş. Bu fikir kabul edilince Bedri Baykam’a durumu anlatmış. O da çok şaşırılmış ve olayı yerinde görmek için hemen gelmiş. Yaşananlara inanmamış. Çocukları toplayarak onlara, “Ben renklerle görüşüp geri gelmeleri için razı etmeye çalışırım ama siz de eskiden davrandığınız gibi kötü davranmayacağınıza söz vermelisiniz,” demiş. Çocukların hepsi bir ağızdan “Söz! Söz! Bir daha asla...” demişler.

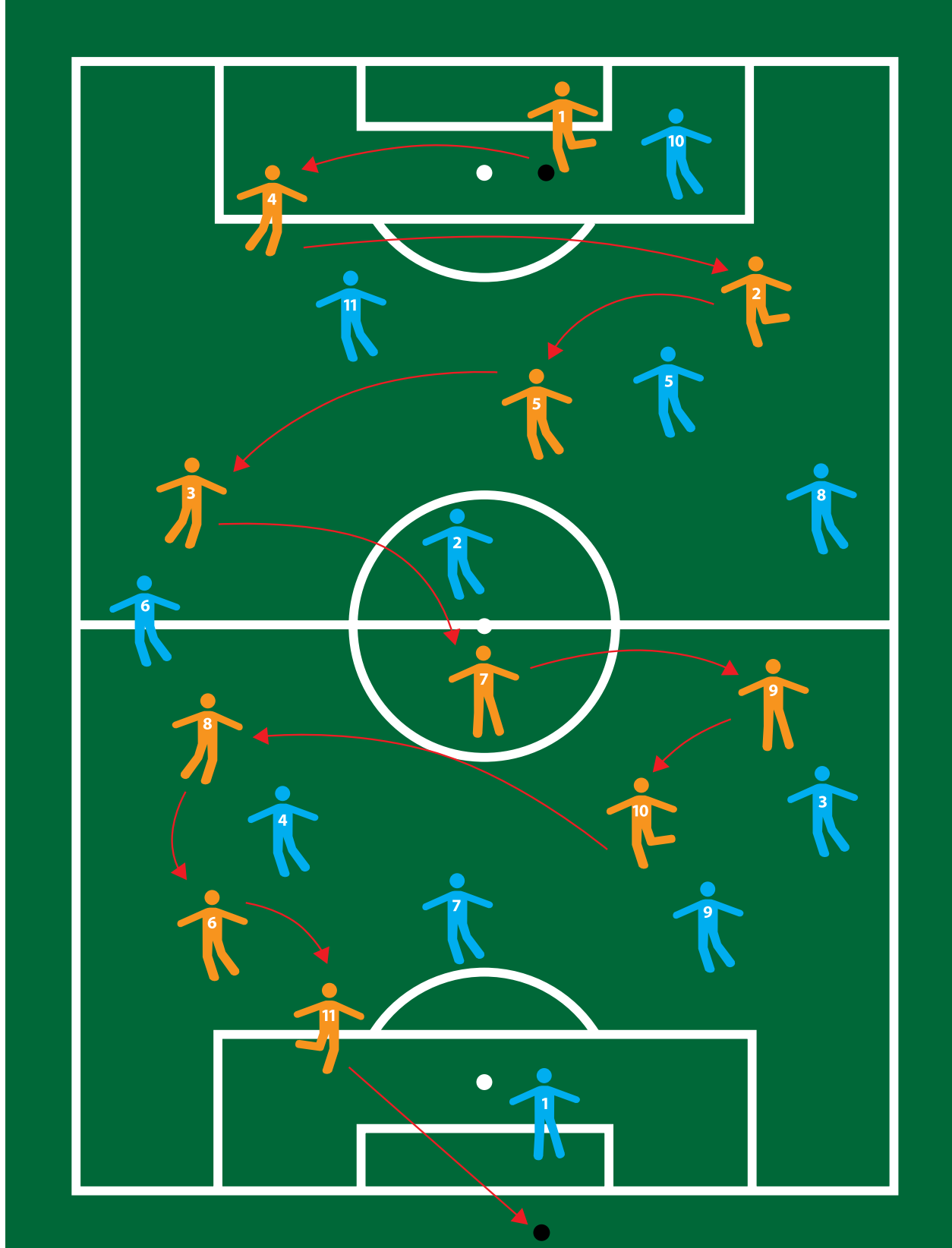
Ünlü ressam, zamanın 00.00 anında, gökyüzünün XYZ0.0NM metre derinliklerinde bulunan renklerle buluşmuş. Çocukların taleplerini renklerin diliyle onlara anlatmış. Renkler, aralarında toplanıp kararlarını ertesi gün, gece yarısı 00.00 zamanında bildireceklerini söylemişler. Her çocuk heyecanla kararı bekliyormuş. Beklerken bazıları uyuyakalmışlar. Sabah kalktıklarında renklerin tekrar geldiğini görmüşler. Çılgınlık atmışlar, çok sevinmişler. Bedri amcalarının yanaklarından öpüp ona çok teşekkür etmişler.

İşte o günden sonra bu kasabada yeryüzünün bütün renkleri önemsenmiş. Yalnız renkler mi? Tabii ki hayır. Her düşünceyi, her yaşamı başka renklerle daha da güzel yansıtmışlar. Çocuklarsa yeryüzünde bütün renklerin yaşaması için çalışmalarını aralıksız sürdürmüşler.

Kodlama

Sevgili arkadaşlar, aşağıda oldukça heyecanlı bir maç oluyor. Turuncu takım teknik direktörün verdiği koda uyarak nefis bir gol atmış. Acaba siz de mavi takımın teknik direktörü olsaydınız gole ulaşmak için nasıl bir kod yazardınız. Hadi bakalım iyi oynayan kazansın...

1 ← 4 → 2 ↙ 5 ↘ 3 ↘ 7 → 9 ↙ 10 ← 8 ↓ 6 ↘ 11 ↘ GOOOOOOOOLLLLLL!





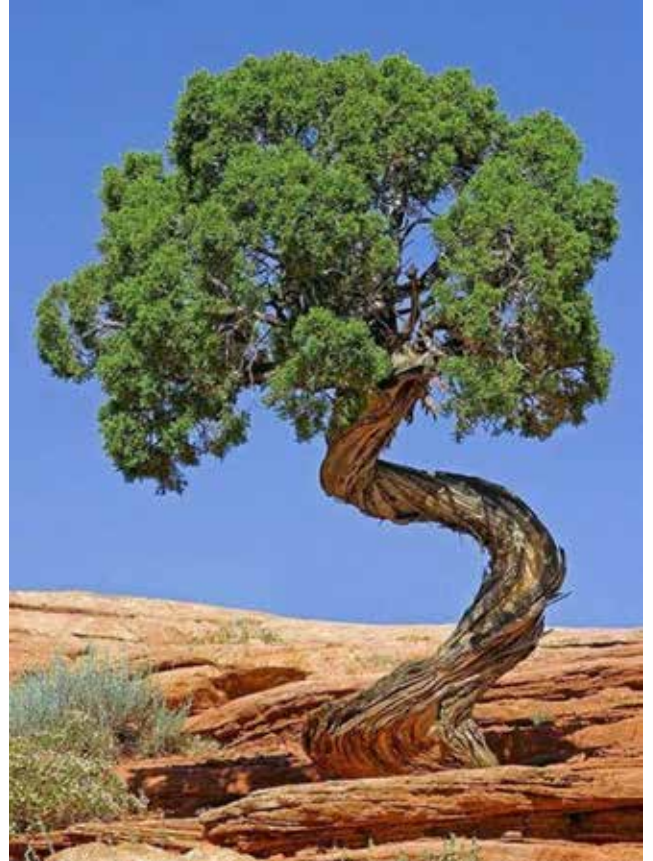
Dilek Yılmaz

ARDIÇ AĞACI VE ADAŞI

Geçtiğimiz gün bir orman mühendisinin yazısını okuyordum. Yaşar Kemal'den bahsediyordu. O da benim gibi çok severmiş büyük yazarımızı. "Yılanı Öldürseler" romanını okuduğumda küçük bir çocuğun dağ, tepe demeden doğanın içindeki yolculuğundan çok etkilenmiştim. Aslında romanda anlatılan hüzünlü bir hikâyeydi. Ama ben Yaşar Kemal'in doğayı, hayalimde canlandırabileceğim bir resme çevirmesine hayran kalmıştım. Üstelik bunu kelimeler kullanarak yapıyordu. Kendi çocukluğundaki anılarından faydalanarak; türlü türlü kuşları, ağaçları ve çiçekleri o kadar güzel anlatıyordu ki bayılmıştım. Sonra orman mühendisinin yazısını okumaya devam ettiğimde bu konudan tamamen farklı, yeni bir şey öğrendim ve hemen sizlerle de paylaşmak istedim. Yazıda ardıç ağaçlarından bahsediyordu. E sıradan bir ağaç sadece, ne olacak ki diyeceksiniz? Öyle değil işte! Bu ardıç ağaçlarının isimlerini kendisinden alan arkadaşları var: Ardıç kuşları. Hem de nasıl bir arkadaşlık, kan kardeşlikten de öte. Eğer ardıç kuşları olmasa ardıç ağaçları da olmayacak. Nasıl mı? Hepsini araştırdım, hemen anlatayım.

ARDIÇ AĞAÇLARI
YAŞAMLARINI ARDIÇ
KUŞLARINA BORÇLU

Ardıç ağaçları genelde yüksek yerlerde, yaşamanın zor olduğu bölgelerde bulunurlar. Çoğunlukla bir orman halinde değil de tek görülürler. Aslında güçlü ağaçlardır



Dağda tek başına bir Ardıç Ağacı

ve neredeyse dünyanın her bölgesinde yaşayabilirler. Buldukları yerin koşullarına göre bazen bodur bir ağaç bazen de metrelerce uzunlukta olabilirler. Çoğu canlı türü gibi dişi ve erkek olarak ayrılırlar. Dişi ardıçların üstünde kozalakları vardır. Ardıç ağaçları çam ağaçları gibi iğne yapraklıdır. Bu yüzden bazen karıştırılırlar. Ama onlardan farklı olarak ardıç ağaçları toprakla buluşup rahatlıkla çoğalamazlar. Tohumları çok kalındır. İşte tam da burada isimlerini bu ağaçlardan alan ardıç kuşları ile karşılaşırız. Çünkü onların en sevdiği yemek ardıç tohumudur. Afiyetle



Ardıç kuşu

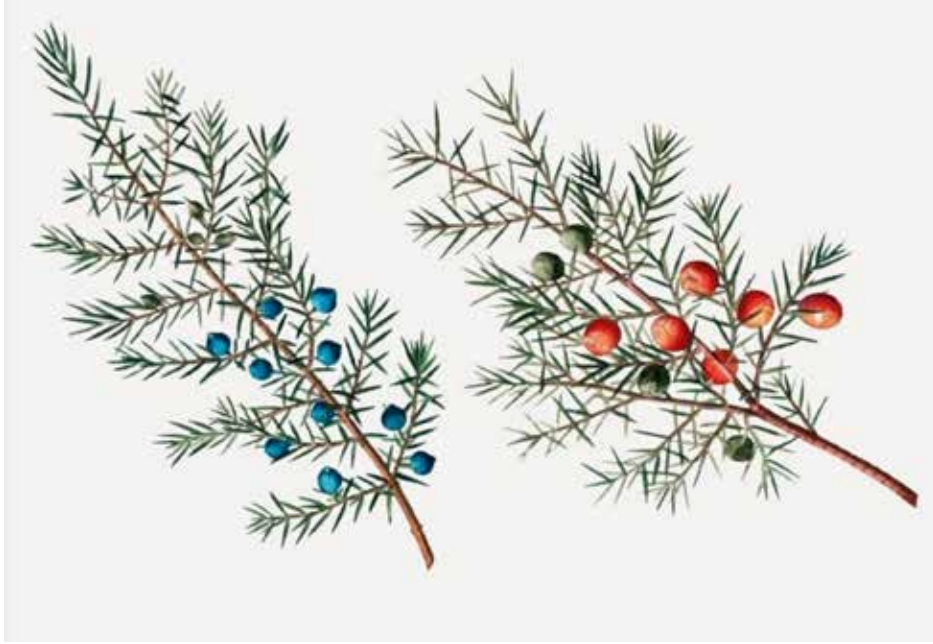
mideye indirirler. Sonra bu tohumlar onların sindirim sisteminden geçer, kaka olarak toprağa düşer ve rahatlıkla çimlenir. Tabii bir ağaç haline gelmesi uzun yıllar alır, ama olsun. Yeni bir ardıç ağacı filizlenmeye başlamıştır. Yani ardıç kuşları nereye uçarsa ardıç ağacı orada biter.

TÜRKİYE’NİN EN YAŞLI ARDIÇ AĞACI

İsmi Ana Ardıç. Mersin’de Çamlıyayla’da Bolkar Dağları’nın eteğinde yaşıyor. 1100 yaşından büyük olduğu tahmin ediliyor. 22 metre boyunda ve 3,5 metre eninde. Düşünün bir, etrafını kaç adımda dolaşabilirsiniz ya da kaç arkadaşınızla el ele tutuşup çevresini sarabilirsiniz?

DALLARINA BEZ BAĞLANIP, DİLEK TUTULAN AĞAÇ

Belki eski filmlerde görmüşsünüzdür ya da tatil için gittiğiniz yerlerde... Eskiden insanlar başlarına gelen bir sıkıntıdan kurtulmak, sevdiklerine kavuşmak ya da çok istedikleri bir şeyin gerçekleşmesi için ağaçlara renkli bezler bağlamış. İşte ardıç ağacı da tarih boyunca dallarına bez bağlanıp dilek tutulan ağaçlardan olmuş. Düşünsenize kurak bir ovanın ortasında tek başına duran yeşil bir ağaç ve üzerinde renkli bezler. (Bu arada beze Anadolu’nun çoğu yerinde “Çaput” denir.) Hatırlarım ninem böyle yapanları eleştirirken “Çuldan, çaputtan medet mi umulurmuş?” derdi. Küçüktüm, ne demek istediğini pek anlamazdım. Ama araştırdığımda gördüm ki; Anadolu’da hatta dünyada bu adet çok uzun yıllar boyunca olmuş. ardıç ağacı’nın tanrı tarafından dikildiğine bu yüzden de kutsal olduğuna inanılmış. İnsanlar, özellikle



Ardıç Yaprağı ve meyveleri

Anadolu'da, uzunca bir süre göçer olarak yaşamışlar. Bir zaman için konaklayacakları yeri seçerken eğer ardıç ağacı varsa hemen yanında çadırlarını kurmuşlar. Sağlık, bereket ve huzur getirdiğine inanmışlar. Aslında öyle bir etkisi de varmış. Çünkü bazı hastalıkların tedavisinde meyvesinden faydalanır, yılanların uzak durması için de dallarını tütsü olarak yakarlarmış. Gerçekten de ardıç ağacının çok güzel bir kokusu vardır.

İşte böyle... Anlattığım bu bilgileri ben de yeni öğrendim. Dediğim gibi hemen de paylaşmak istedim. Aslında daha neler var neler.

Benim yaşadığım yerin yakınında bir orman var. Sık sık giderim. Orada meyveli bir ardıç ağacı aradım. Maalesef bulamadım. Sonuçta ben bir orman mühendisi değilim, amatör bir "ağaç sevenim". O gün ormanda gezerken yerden bir yaprak almıştım. Çam yaprağı olduğunu düşünüyordum. Çok da güzel kokuyordu, ağaç günlüğümün içine koydum ve fotoğrafını çektim. Telefonumda bir uygulama var. Çektiğin fotoğrafı gösteriyorsun o da sana ne olduğunu söylüyor. Aaaaaaa! Şok! Meğer elimdeki yaprak "kurşun kalem ardıcı"nın yaprağıymış. Ne kadar şanslıyım değil mi?



Mersin'deki Ana Ardıç

Yeni bir ağaç keşfettikçe düşüncem değişiyor. Sanırım bir ağaç olsam ulu bir ARDIÇ olurdum. Adaşımı meyvelerimle besler, sıcaktan bunalan canlıları gölgemde serinletirdim. Bu arada fırsatınız olursa ardıç kuşunun şarkılarını dinlemenizi tavsiye ederim. Etkinlik köşemize linkini bırakıyorum.

...Peki sen bir ağaç olsan ne olurdu? En sevdiğin ağaçla çekilmiş fotoğrafını bizimle paylaşmak istersen e-posta adresimiz: kipirticocuk@gmail.com



Sevinç Yağın

Şiir

HAYAL

Gökyüzünde güneş
Oyun oynuyor benimle
O bulutla eş
Ben gölgemle kardeş

Şakalaşıyor saçlarımla
Aniden esen rüzgâr
Ben saklarken şapkamla
O dağıtıyor dalga dalga

Ormandaki ağacım
Büyümüş müdür acaba
Güneşi saklayan bulut
Su verir mi ona da

Periler gelirse rüyama
Söyleyeceklerim var onlara
Virüs yok olsun diyeceğim
Açlık son bulsun
Kalplerimiz sevgi dolsun



Filiz Gündoğan

TİLKİ 8

YAZAN: GEORGE SAUNDERS

RESİMLEYEN: CHELSA CARDINAL

TÜR: ÖYKÜ

ÇEVİRMEN: NİRAN ELÇİ

DELİ DOLU YAYINLARI, 2021, 52 SAYFA



“GÜZEL ZAMANLAR YAKINDA MI?”

Sevgili Çocuklar Merhaba,

Bu sayıda sizlere tanıtmak istediğim kitaplardan biri TİLKİ 8.

Tam kalemi elime aldım yazmaya başlayacağım sırada; Tilki 8 “Bu öykünün kahramanı benim. Kitabı ben tanıtaçım,” diye tutturdu. Onu kıramadım.Yeterince üzölmüş. Bir de ben mi üzseydim? Hadi gelin hep birlikte kulak verelim Tilki 8’e.

“Cesurum, hayalperestim. Biraz da meraklı bir tilkiyim. İşte bu yüzden okuma-yazma öğrendim. İnsanların sesleri bana büyüleyici geldi. Sözcüklerin tamamını anlamak istedim. Ancak gördüm ki insanların kullandığı dili öğrenmek onların yaptıklarını anlamamı sağlamıyor. Örneğin “Sır” kelimesi siz insanlar için,

kimseye söylenmemesi, gizli tutulması gereken bir şey anlamında. Ama benim için öyle değil. Büyük büyük alışveriş merkezi yapıp içine sahte taşlar ve ırmaklar koymanız benim için bir sır mesela. Bunu neden yapıyorsunuz, anlamıyorum.

Irmakları kurutuyorsunuz, balıklar sizin yüzünüzden pislik içinde yüzmek zorunda kalıyorlar. Yaşayacak yerlerimizi talan ederek yuvalarımızı betona çeviriyorsunuz. Fark etmişsinizdir. Hikâyemde güzel zamanlardan bahsedemiyorum.”

Tilki 8’e bir söz verdim. “Seni okuyan çocuklar güzel zamanlardan bahsedebilir sana diye.” Ve böylece Tilki 8 sözü daha fazla uzatmadı. İşte böyle sevgili arkadaşlar. Bu kitabı okuduğunuzda güzel zamanları anlatmak için Kıpırtı Çocuk Dergisi’ne e-posta gönderebilirsiniz.



ORMANIN KALBİNDEKİ AĞAÇ

YAZAN: FERAY ÜNAL

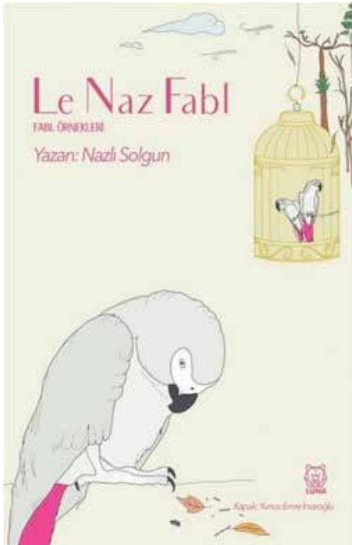
RESİMLEYEN: TUĞÇE TEMİZ

TÜR: HİKÂYE

YAKIN KİTABEVİ, 2021, 24 SAYFA

“DOĞA ŞARKISINI
DİNLEMELİK İSTEYENLERE SÖYLÜYOR.”

Gökyüzünü kucaklar tüm ağaçlar. Ormandaki kuşlardan sincaplara kadar pek çok hayvana ev sahipliği yaparlar. Böceklerle, karıncalara, kurtçuklara sığınak olurlar. Ve farklı türlerin işbirliğini gözlemleriz doğaya baktığımızda. Tıpkı Perisuyu Çayı kenarındaki Meşe Ağacı ve dostları gibi. Meşe Ağacı dallarındaki kuşlar, gövdesindeki kovuktaki sincaplarla mutlu bir hayat sürüyordu. Taa ki ormanda fırtına kopup üzerine yıldırım düşene kadar. Ama durun! Macera daha yeni başlıyor. Doğada yıkılan, zarara uğrayan şeylerin, işbirliği ve uyum içinde nasıl tekrar inşa olduğunu anlatıyor bu hikâye.



LE NAZ FABL

YAZAN: NAZLI SOLGUN

RESİMLEYEN: YUNUS EMRE İNCEOĞLU

TÜR: FABL

LUNA YAYINLARI, 2020, 72 SAYFA

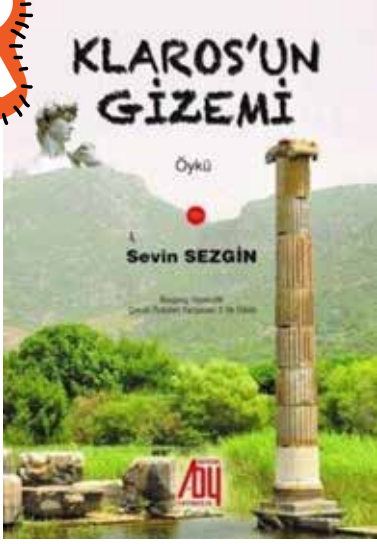
“ANLATAMAYAN YOKTUR DERDİNİ
YETER Kİ BİLSİN DOĞRU KELİMELERİ”

Küçük küçük öykülerden oluşan masalımsı bir dünyaya hoş geldiniz arkadaşlar.

Kibir, güç, şefkat, öfke, sabır, mutluluk gibi pek çok duyguyu hayvan kahramanlarımızdan dinliyoruz bu kitapta.

Sizce herkesten çok konuşan âlim midir? Şafak sökünce öten horozun sesinden neden çılgına döner bazıları? Bir kedinin akşam yemeğini ziyafete dönüştüren nedir sizce? Çalışkanlık mutluluk getirir mi? Yoksa mutlu olduğumuzda mı çalışma isteği uyanır içimizde?

Bencillikle açgözlülük aynı şey midir? Sürekli övünenin neden dostu olmaz? Kurallar mutsuz eder mi? Güldüren, düşündüren şaşırtan, sorgulatan masallar diyarı, yolcularını bekliyor.



KLAROS'UN GİZEMİ

YAZAN: SEVİN SEZGİN

TÜR: ÖYKÜ

BAYGENÇ YAYINCILIK, 80 SAYFA

“BİR TATİLİ UNUTULMAZ YAPAN NEDİR?”

Yaz tatilinin ardından okula dönüyorsunuz ve ilgi odağı oluyorsunuz. Herkes sizi alkışlarla karşılıyor. Nasıl bir yaz tatili bunu başarır sizce? “Köy tatili” diyerek ilk ipucunu versem aklınıza ne gelir? Bıldırcın yumurtası yemek, domates, biber, salatalık toplamak meyve ağaçlarına tırmanmak gibi neşe ve keyif veren günler öyle değil mi? Öykünün geçtiği köyde bu anlattıklarım fazlasıyla vardı ama yaz tatilini unutulmaz yapacak olan bunlar

değildi arkadaşlar.

Ada'nın babaannesinin köyünde “Işıklı Klaros” adıyla bilinen antik bir şehir vardı. Bu şehir zamanın en önemli bilicilik merkezi olan bir yerdi. Binlerce yıldır sayısız insanın ve çeşitli uygarlıkların gelip geçtiği bu şehirde Ada geçmişe yolculuk yapınca unutulmaz bir yaz tatili oldu onun için. Karanlık tüneller, büyük kapılar, mermer merdivenler...Haydi sizde katılın bu serüvene. Ada'nın korkularının iç sesi olursunuz belki de.



KARANLIĞA YAKALANMAK

YAZAN: VASSİLİKİ NEVROKOPLİ

RESİMLEYEN: VASSİLİKİ NEVROKOPLİ

ÇEVİRMEN: FULYA AKTÜRE

TÜR: ÖYKÜ

GÜNIŞIĞI KİTAPLIĞI, 2021, 187 SAYFA

“KARANLIKLAR AYDINLIĞA ÇIKTIĞINDA”

Günlerce süren elektrik kesintisi sizce hayatımızı nasıl etkiler arkadaşlar? Cep telefonumuzun şarjı yarıya düşmüş, iki de bir elektrik düğmesini yokluyoruz. Uzaktan kumandanın tuşuna basıyoruz, ekran kapkara. Asansörün düğmesine basıyoruz. Birden ışısız merdivenler geliyor aklımıza. Kör fareler gibi

kalmışız karanlıkta.

Hikayemizin kahramanı Argiris ne yaptı acaba? Tablet, telefon, bilgisayar da kullanamayacağına göre pek çok tahminde bulunabiliriz. Arkadaşlarıyla kol kola girip dolaşmaya çıkmıştır belki. Ya da uzun zamandır masasında bekleyen kitabın kapağını aralamıştır bir mum ışığında. Size bir ipucu vermek istiyorum. Argiris bir yolculuğa çıkıyor. Felaketlerle dolu korkutucu bir yolculuk mu yoksa cesur adımlarla ilerlediği bir macera mı kitabı okuyunca siz karar verin. Sizde paylaşmak istediğiniz yol hikâyeleriniz varsa e-posta iletilerinizi Kıpırtı Çocuk'a göndermeyi unutmayın.



Kader Varlık

Şiir

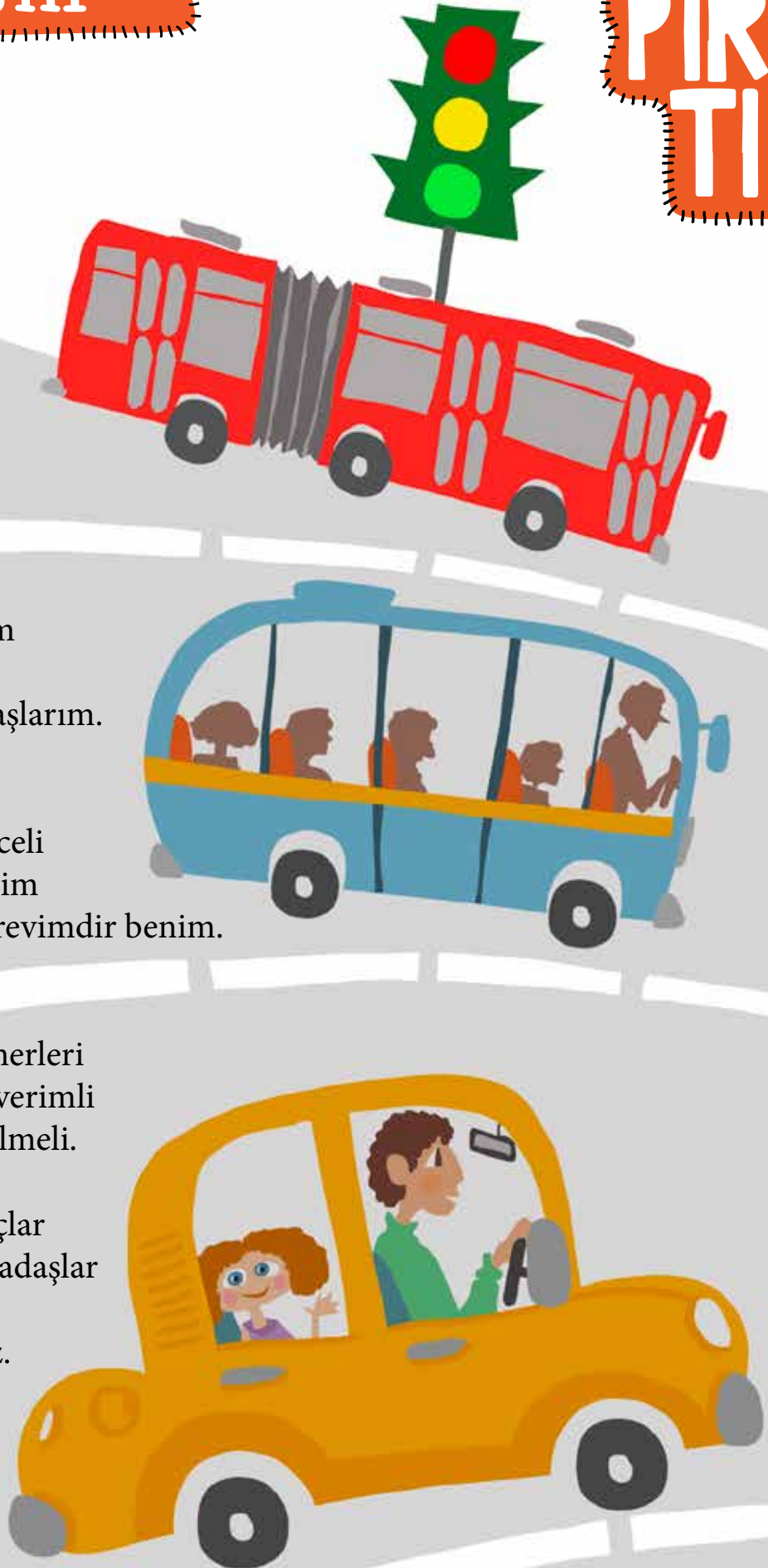
Trafik Taşıtları ve Işıkları

Benim adım sarı otomobil
Hızlı gitmem, levhalara uyarım
Çocukları arka koltuğa alır
Güvenli ve keyifli yolculuğa başlarım.

Benim adım okul servisi
Öğrencileri taşımak çok eğlenceli
Trafik kurallarına uygun giderim
Çocukları dikkatli taşımak görevimdir benim.

Benim adım kırmızı otobüs
Şoförüm ve yolcular takar kemerleri
Yolculukta kitap okumak çok verimli
Yaşlılara ve engellilere yer verilmeli.

Ben kırmızı ışığım, durun araçlar
Ben sarı ışığım, hazırlanın arkadaşlar
Ben yeşil ışığım, haydi geçiniz
Sessizce, iyi yolculuklar dileriz.





Dilge Güney

DOĞAYI TAKLİT EDEBİLİR MİYİZ?

İnsanlık tarihi boyunca karşılaştığımız sorunlara çözüm üretebilmek için türlü yollar denedik. Bugün de iklim değişikliğinden, orman yangınlarına, salgın hastalıklardan, hava kirliliğine türlü sorunlarla karşı karşıyayız. Şimdilik Dünyadan başka evimiz olmadığına göre, bunlara çözüm aramamız gerekiyor.

Belki de aradığımız cevaplar çok uzakta değildir. Kıpırtı okurları için doğanın başmühendisi Toprak Ana'ya danıştık.

D.G: Sevgili Toprak Ana, milyonlarca yıllık tecrübelerinden faydalanmak istiyoruz. Senin de bildiğin üzere dünyamız pek çok sorunla karşı karşıya. Acaba aradığımız çözümler nerede olabilir?

T.A: Bu soruya türünüzden birinin sözleriyle yanıt vereyim. Bilim insanı Neil deGrasse Tyson şöyle diyor:

“Hepimiz birbirimizle biyolojik olarak; Dünya'yla kimyasal olarak; evrene atomik olarak bağlıyız. Biz evrenin içerisindeyiz, evren de bizim içimizde.”

Bu sözlere kulak verin. Sizler de bugün korumaya çalıştığımız doğanın bir parçasısınız ve doğadaki her varlık içinde bir mucize gizler. Ben ve mühendis arkadaşlarım; hayvanlar, bitkiler, mikroplar uzun yıllar boyunca

araştırma-geliştirme çalışmaları yaptık. Böylece milyonlarca yıllık evrim deneyimine sahip olduk. Doğanın farklı süreçleri için ürettiğimiz çözümler, yine doğanın çeşitli güçleri tarafından test edildi. Bu deneyimden faydalanabilir, sorunlarımız için mükemmel tasarımlar üretebilirsiniz. Aslına bakarsanız türünüz bunu zaten yapıyor. Adına da biyomimikri diyorlar. Örneğin doğada birçok organizmanın zarar gördüğünde kendini tamir edebilme özelliği var. Diyelim ki koşarken düştünüz ve dizinizdeki incecik çizikten kan akıyor. Bu çizigi kapatmak için yeni bir deriye ihtiyacımız yok. Belirli orandaki zedelenmelerde insan derisi kendi kendini onarabilir. Bilim insanları canlıların bu özelliğini taklit ederek kendi kendini onarabilen makineler, kumaşlar, camlar ve daha pek çok malzeme tasarlıyor.”

Biyomimikri Nedir?

Biyomimikri Latincece bios (hayat) ve mimikri (taklit) kelimelerinin bir araya gelmesi ile oluşmuş. “Doğadan ilham alarak ya da doğayı taklit ederek insani problemler ve ihtiyaçlar için çözüm üretmek” anlamına geliyor. Yani kısacası bir problemle karşılaştığımızda “Doğa ne yapardı?” diye sormaktan bahsediyoruz.

Doğadan İlham alınarak yapılan tasarımlara bazı örnekler;

Denizaltı - Nautilus Balığı



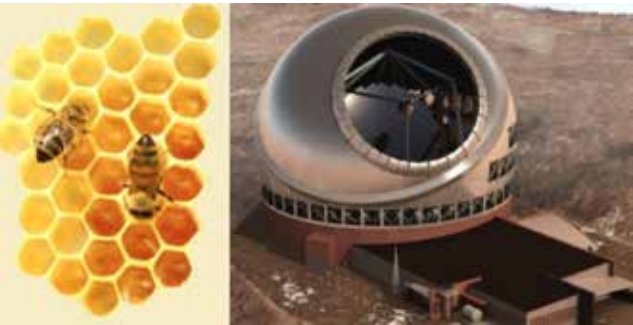
Nautilus balığı, suyun altına dalmak istediğinde, vücudunda bulunan odacıkları su ile doldurur ve böylelikle dibe batar. Denizaltı da aynı prensiple çalışır.

Yusufçuk Böceği ve Helikopter



Helikopterin kuyruk tasarımı, uçma biçimi ve denge sistemi bu sevimli yusufçuk böceğinden esinlenilerek yapılmış.

Teleskoplar ve Arı Peteği



Tıpkı petekleri gibi arıların gözleri de altıgenlerden oluşur. Arılardan alınan ilhamla teleskoplarda altıgen şeklinde aynalar kullanılmış. Bu şekil geniş bir görüş alanı, yüksek kalite ve genel yapının kuvvetli olmasını sağlamış. Böylece uzayda neler olup bittiğini daha iyi görebiliyoruz.

Güneş Panelleri ve Ayçiçeği



Ayçiçeği sabahları doğuya bakarak güne başlar ve güneşin hareketlerini takip ederek günün ilerleyen saatlerinde batıya döner. Bu çiçekten esinlenen bilim insanları sürekli güneşi takip eden bu dev paneli icat etmişler. Bu panel diğerlerine göre daha fazla enerji üretebiliyor.

Balıkçıl Kuşlar ve Hızlı Trenler



Balıkçıl kuşların gaga yapılarının suya dalarken onları hızlandırdığı keşfedilmiş. Bunu fark eden mühendisler bu özelliklerden esinlenerek hızlı trenleri tasarlamışlar.

Sinek ve Fermuar



Fermuar, sineklerin ağzından esinlenilerek tasarlanmıştır, olağanüstü değil mi?

Siz de doğadan ilham alarak, bir soruna çözüm üretebilir misiniz?



Nazlı Solgun

GAZETECİ STEROPODON

Tasmanya adasında renk renk çiçekler,
Ağaçların başı göğe değer.
Bol ve leziz yiyecekler...

Uzun Gagalı Ornitorenkler,
Kısa Gagalıları'la yüzlerce yıllık savaşı bitirdiler.
Antlaşmalar imzalayıp, barışa karar verdiler.

Ne hak tanımışlardı ne hukuk,
Uzun gagalarından aldıkları güç ile,
İri ayaklarında bulunan zehir ile,
Cehenneme çevirmişlerdi okyanusu ve ormanı.
Kısa Gagalıları'a zindan etmişlerdi Tasmanya'yı.

Gel zaman git zaman,
Onlar da yoruldu kötülük yapmaktan.
Hayatın da bir adaleti vardı.
Belki eziyet edilen kadar değil ama
Eziyet eden de mutsuzluğu tadardı.

Anlaşmadan sonra
Huzur geldi ormana.
Kısa Gagalıları,
Belki konuşamadılar ama
Başladılar daha rahat dolaşmaya.

Gazeteci uzun gagalı Steropodon,
Her gün yanında kameraman
Elinde mikrofon.
Dolanıyordu suların dibinde,

Ormanın derinliklerinde.
Anlatıyordu Uzun Gagalı Ornitorenkler'in
İyiliklerini, merhametlerini.
O uzun gagalıdan bu uzun gagalıya,
Soruyordu fikirlerini.
Hepsi heyecanla ve sevinçle
Anlatıyorlardı hünerlerini.

Ne çok iyilik etmişlerdi Kısa Gagalıları'a,
Savaşı bırakmak
Ne büyük iyilikti onlara...

Durmadan anlatıyordu Uzun Gagalıları,
Diğerlerinin fikrini merak eden olmadı.
Kısa Gagalıları anlatmak isteyince
yaşadıklarını,
Ya yalancılıkla suçladılar
Ya da kaldırdılar yayınlarını.

Kendileri konuştu,
Kendileri anlattı.
Hem Uzun Gagalıları'ı
Hem Kısa Gagalıları'ı.

Övünüyordu Strepodon,
Tarafsızım diyordu.
Bir gazeteci,
Benim gibi olmalı.
Oysa zulmedenler anlatıyordu yaşananları,
Zulmedilenlerin yoktu konuşma hakları.
Onlar da sustu, yaşayabilsin diye çocukları.



Yıllar yıllar geçti aradan
Uzun gagalılar yazmıştı tarihi,
Onlar tutmuştu bütün kayıtları.

Kısa Gagalılar ise
Yaşadıklarını dilden dile anlatmıştı,
Gerçeği biliyordu torunları.

Güneş balçıkla sıvanmaz
Yapılan yanlışları en tatlı biçimde anlatsan bile
Yanlış olmaktan çıkmaz.

Gün geldi Uzun Gagalılar'ın torunları utandı,
Gün geldi Kısa Gagalılar'ın torunları anlattı,
yazdı.

İşte ancak o gün okyanus ve orman,
Gerçek bir huzura kavuştu.



Öykü



İlknur Erdoğan

BEN HEP YOK SAYILDIM

Ben hep yok sayıldım. Gören, görmezden geldi. Duyan duymazdan...

Bir kere bile başta olmayı, öncü olmayı başaramadım.

“En başta olmak nasıl olurdu?” diye kimi geceler hayal etmeye çalıştım. Ama hayallerimde bile kendime yer bulamadım.

Siz ne dersenez deyin. En acı durum, kendini tam anlamıyla hissettirememek. Önemsensemek... Var olup da varlığını kanıtlayamamak...

Merak mı ettiniz beni? “Bu çırpınıp duran da kim?” dediğinizi duyar gibiyim.

Sahi, benim bir sesim bile yok! Sadece bir işaret olarak karşılığım var.

Düşünsenize tam 29 işaret... 28 ses!

Benimle zaman zaman “Sesin soluğun çıkmıyor,” diye dalga geçiyorlar. Ben de istemez miydim sesimi duyurabilmeyi... Ne yazık ki sadece bir işaretim. Sesi olmayan bir işaret! Bazen alıp başımı gidesim geliyor. Gitsem ve 28 işaret kalsalar... Arkadaşlarım yokluğumu hissederler mi?

Dünyada yaşanabilecek en acı şey ne dersenez? Varlığını seslendirememek, duyuramamak... Sesim çıksa ve duyulsa yaşam ne kadar renkli ve eğlenceli olurdu.

İşte, bakın! “Eğlence” yazılıyorum ama eylence şeklinde seslendiriyorsunuz beni.

Abim “g” gibi güçlü, güvenli ve görkemli olsaydım mutlaka beni de seslendirirdiniz. Göklere uçardım o zaman. Gülümserdim güneşe gönlümce... Sözcüklerin başında

göğsümü gere gere dururdum.

Dikkat ettiniz mi bu son cümleye? Yüksek sesle söyleyin lütfen arkadaşlar! Göğ-sü-mü! Hani, ben neredeyim? Göösümü şeklinde sesletiliyor sözcük.

Ünlü harflerin arasındayken yok oluyorum ve benden önceki harf uzun okunuyor. Örneğin; Öğretmen – Ööretmen, Öğlen-Öölen, Dügme-Düüme

Ya da iki ünlü harf arasında “y” sesine dönüşüyorum:

Ciğer-Ciyer, Diğer-Diyer, Eğitim-Eyitim
Yazılıştta varım okunuştta yokum! Bu sizce adil mi arkadaşlarım?

“Olmak ya da olmamak işte bütün mesele bu!” diyen kimse, ağzına sağlık. Yoksa... Aazına saalık mı?

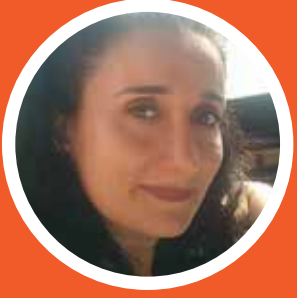
Gelin biraz alıştırmaya yapalım. Önce yazalım; Eğer eğitim eğlenceli bir şekilde değişim sağlarsa sağlıklıdır.

Şimdi de okuyalım;

Eyer eyitim eylenceli bir şekilde deyişim saaalarsa saaalıklıdır.

Türkçe yazıldığı gibi okunan, okunduğu gibi yazılan bir dil derlerse asla inanmayın! Böyle düşünen varsa da yukarıdaki cümleleri yazıp okumalarını söyleyin. Okumaları bitince de ağızlarından çıkanı, kulaklarının duyup duymadığını sorun. Son olarak da bıyık altından gülümseyin!

Biraz eğlence sizin de hakkınız!



Ayfer Demirtaş

Şiir

KI
PIR
TI

BİLİN BAKALIM KİM?

Kıpır kıpır yine içim

Işık doldu odam, niçin?

Pek güzel öyküler var içinde

Israrla yeni sayı isterim bitince

Renkli renkli şiirler

Tatlı tatlı masallar

Ilık süt gibi iç sen de gönlünce





Yayla Boztaş

KÖMÜR ANLATIYOR

Çok yaşıyım ben... Dünya kurulduğundan beri burada yerin altındayım. Kuruyan, çürüyen bitkilerin, büyük ağaçların uzun zaman toprak altında kalıp sıkışmasıyla oluştum. Herkes adımın bilir. Kömürüm, kara taşım ben. Dilden dile değişir adım, kimi kömür der kimi kara elmas. Ama benim de duygularım olduğunu kimseler düşünmez.

Dünyanın kurulduğu ilk zamanlarda her şey çok güzeldi. Yerin binlerce metre altında, üzerimi tonlarca dağ tepe, orman örttüğü o yıllar meğer ne güzelmiş. Işık sızmaz derinliklerde, dünyanın yükünü taşıyarak yaşardım.

Dinozorlardan, mamutlardan, kocaman ağaçların ağırlığından yakınmadım, onların kalıntılarını kucaklayıp geleceğe sakladım. İlkel insanlar, hayvanlar ve ormanların altında yaşamak güzel günlerimmiş meğer. Zamanla ağırlaştı yüküm. Önce toprakla konuşan ağaç köklerinin sesleri kesildi. Nehirlerin, köpüklü derelerin serinliği bitti. Sarsıntılar, benim olduğum yerlere kadar ulaştı... Üstümde, eskisinden farklı şeyler olduğunu düşünmeye başladım. Çünkü insanlar da düşünmeye başlamıştı.

Mağaralar, küçük barınaklara, barınaklar tek katlı evlere dönüştü. Ormanların,

derelerin çayırların yerine kat kat evler yaptılar, içine insanlar doluştu karıncalar gibi... Yaşamak, tüketmek, daha çok tüketmek için durmadan çalıştılar. Arabalar, çeşitli eşyalar, gemiler, trenler, uçaklar en kötüsü silahlar, yapmak için fabrikalar kurmak düştü akıllarına. Sonunda fabrikalara gereken ateşleyiciyi arayıp buldular. En derinlerdeki sert, kara taş. Dünyanın kara yüreği kömür, yani ben.

Çok geçmedi benim derinliklerime ulaşacak yolları yapmayı öğrendiler. Beni ele geçirmenin bütün yollarını denediler. Deldiler, yürüyen demir kafeslerle yüreğime kadar indiler, tüneller, mağaralar kazdılar. Başlangıçta zorluk çıkardım. Yüreğimi deldirtmedim, direndim. Her seferinde daha etkilisini denediler. Sonunda beni kendi oyunlarıyla yendiler...

Yıllarca yalnızlık çeken yüreğime insanları saldılar. Güçlü güzel insanları... Kömür aklım almadı önce. Yeryüzünde güneş, hava, çiçekler, ağaçlar varken insanlar bu karanlıklara neden inmek ister ki? Benim doğam bu, ben kömürüm, hava istemem, güneşi tanımam, çiçek kokularını bilmem, taşım ben, kara bir taş... Ya onlar...



Burçak Temel

Oynamaca

UZAKTAN OYUNLAR

Herkese merhaba,
Küçüklüğümden beri oyun oynamayı çok sevmişimdir.
Hâlâ da oynuyorum. Çeşit çeşit oyun şekli var. Bu bölümde
uzaktan oynanacak oyunları seçmeye çalıştım. Bol keyifli
oyunlar...

1- BARDAĞI TAŞIRAN SON DAMLA

Bu oyunu, sınıfta, parkta, evde, iki veya daha fazla oyuncu
ile oynayabilirsiniz.

Gereken malzemeler boş bir bardak ve bir şişe su. Yanan
oyuncunun ne yapması gerektiği kararlaştırılır. Örneğin,
şarkı söylemek, zor bir tekerlemeyi hızlıca söylemek, bilmece
sormak gibi. Saymaca ile oyuncuların oyun sırası belirlenir.
Sırası gelen bardağa az miktarda su doldurur. Buradaki
amaç suyu taşırılmadan en çok suyu doldurmaktır. Kim suyu
koyarken bardaktan su taşarsa o oyuncu yanmış olur ve
oyun başında belirlenen seçeneklerden birini seçerek yapar.



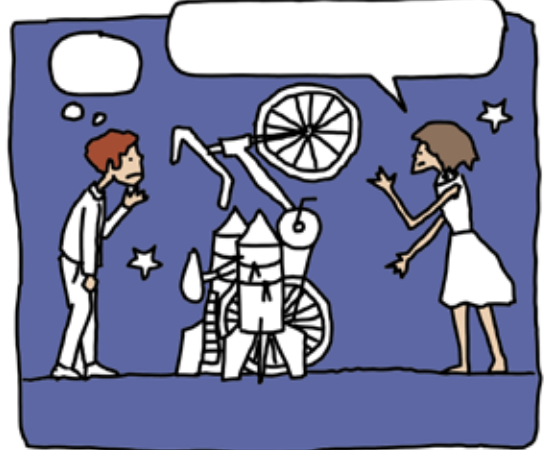
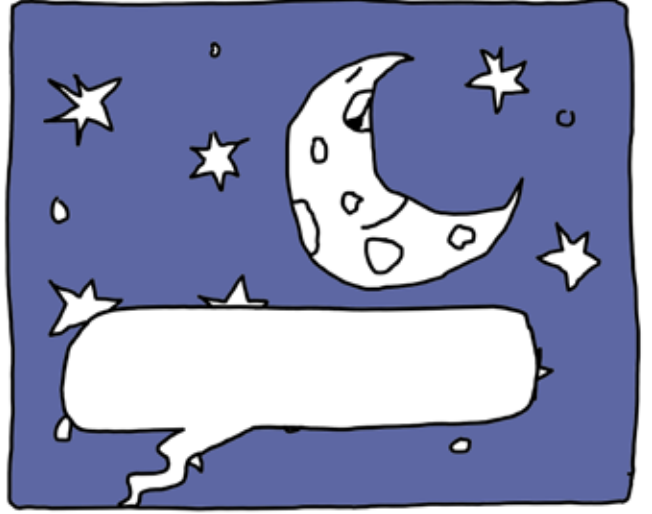
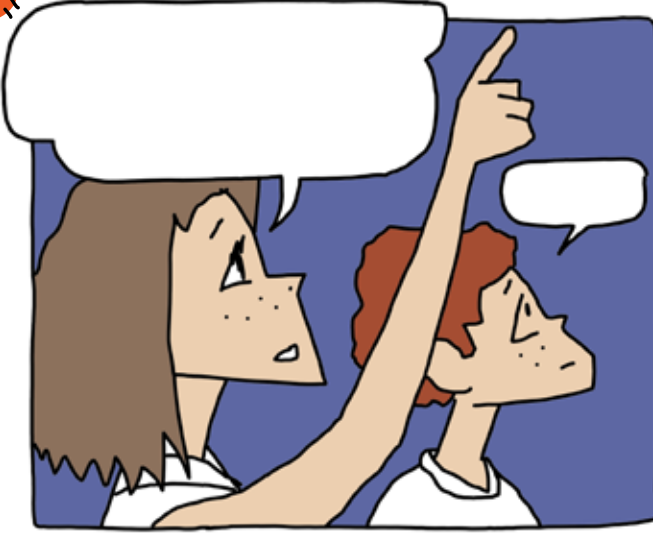
2- ROBOT GEZDİRME

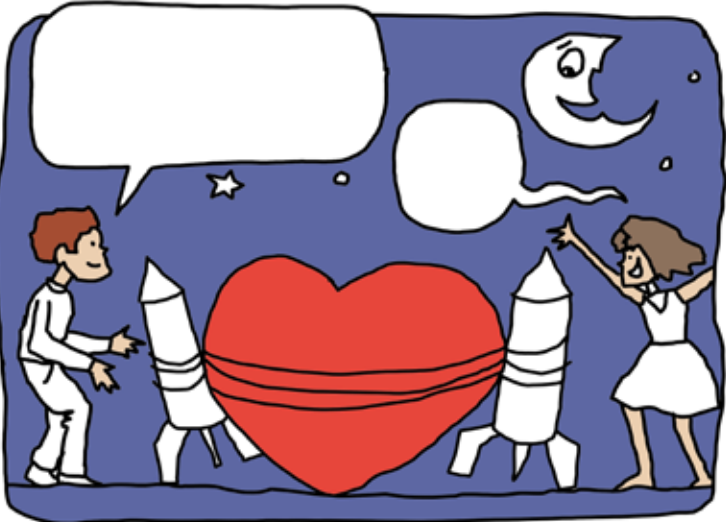
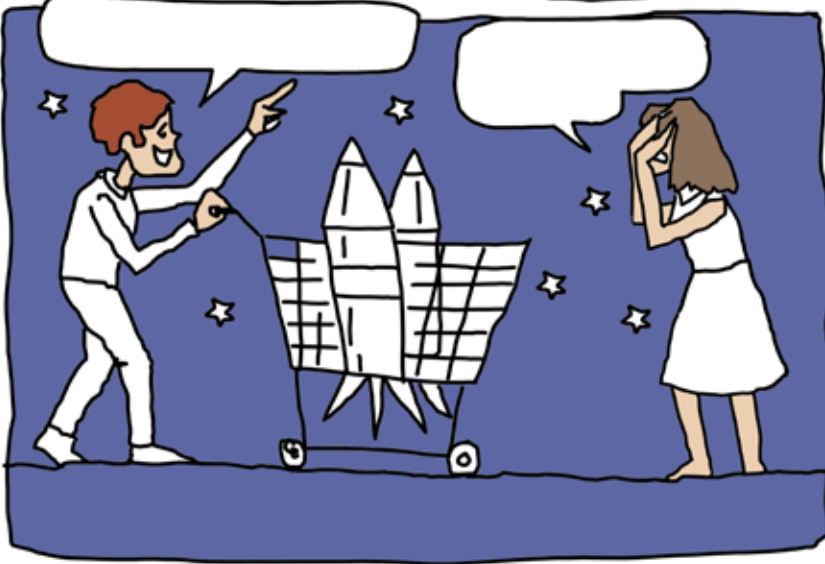
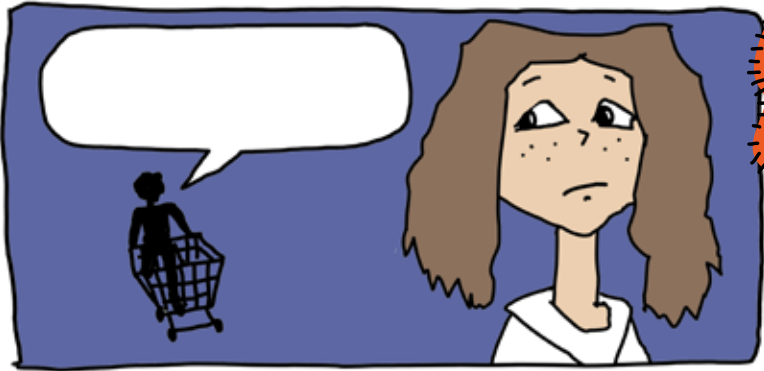
Oyunculardan biri robot, diğeri de kumanda olur. Kumanda
olan kişi kendine göre komutlar oluşturur. Örneğin,
kumanda ileri, 2 adım geri, 45 derece sağa dön, yere çök
emekleme pozisyonunda 4 adım at, gibi komutları önceden
belirler. Kumanda bulunduğu ortamdaki nesnelere bir
parkur oluşturur. Robot parkuru gördükten sonra başlangıç
noktasına gelir ve gözlerini kapatır. Robot önde, kumanda en
az 2-3 adım arkada olacak şekilde pozisyon alırlar ve oyun
başlar. Oyundaki amaç parkurdaki hiçbir şeye değmeden
gezintiye çıkmaktır. Tur bittikten sonra roller değişir. Robot
kumanda, kumanda da robot olur. Eğer robot herhangi bir
yere değerse, takılır ya da çarparsa kumanda ile yer değiştirir.
Sonraki turlarda oyunu zorlaştırmak isterseniz, kumanda
robotun gözünü kapatıp parkurda değişiklik yapar.



Balonları Sen Doldur

Resimleyen: Hasan Karaca







“Yılın Genç Yaban Hayatı Fotoğrafçısı”

ödülü beşinci sınıf öğrencisinin oldu. 

On yaşındaki Vidyun R. Hebbar; Londra'daki Ulusal Doğa Tarihi Müzesi tarafından düzenlenen uluslararası yarışmada Yılın Genç Yaban Hayatı Fotoğrafçısı ödülünü kazandı.

Hindistan'ın Bengaluru kentinde yaşayan Vidyun, yarışmaya “Dome Homme” adını verdiği ışık altında ağını ören bir örümceğin fotoğrafı ile katılmıştı. Fotoğraf çekmeye üç yaşında başladığını belirten genç fotoğrafçı genellikle gözden kaçan günlük şehir yaratıklarını yakalamayı seviyor. Ödül aldığı fotoğraftaki örümceği de yaşadığı kente bir duvar boşluğunda bulmuş. Jüri üyesi ve müze araştırmacısı Dr. Natalie Cooper, “Birlikte yaşadığımız küçük hayvanlara daha yakından bakmak ve fotoğraf makinenizi gittiğiniz her yere yanınızda götürmek harika bir durum” değerlendirmesinde bulunuyor.

Yılın Genç Yaban Hayatı Fotoğrafçısı ödülü; elli yılı aşkın süredir Londra'nın ünlü Doğa Tarihi Müzesi (Natural History Museum) tarafından gerçekleştiriliyor. Yarışmaya; tüm dünyadan 10 yaş ve altı, 11-14 yaş ve 15-17 yaş kategorilerinden çocuk ve gençler çektikleri fotoğraflarıyla katılabiliyorlar. 2022 başvuruları hakkında detaylı bilgilere <https://www.nhm.ac.uk/wpy/competition/young-wpy> adresinden erişilebilir.

Çocuğum, hakkımı ararım!



Çocuklar, Kamu Denetçiliği Kurumu Çocuk Birimi aracılığı ile kamu hizmetlerinde yaşadıkları sorun ve eksiklikleri bildirerek katılımcılık haklarını kullanabiliyorlar.

Ülkemizdeki çocuk ve gençlerin haklarını ve hak arama yollarını öğrenmeleri amacıyla Kamu Denetçiliği Kurumu, UNICEF işbirliğiyle yürütülen proje ile “sorumlu yurttaşlık” için yaşayarak öğrenme olanakları sunuluyor. Proje kapsamında; çocuk ve gençlere yönelik kamu kurumlarının ve çalışanlarının her türlü işlem ve davranışları sonucunda oluşabilecek hak ihlalleriyle ilgili başvuru yapılabilir.

Hakkı ihlal edilen çocuğun kendisi bizzat başvurabileceği gibi çocuklar adına anne ve babaları veya yasal temsilcileri sorunlarını iletebilir. Çocuk adına başvurabilecekler bu kadarla sınırlı değil: Dernek, vakıf, herhangi bir yetişkin, turistler, mülteciler veya sığınmacılar gibi yabancı uyruklu kişiler de başvuruda bulunabiliyor. Bunun için www.kdkcocuk.gov.tr adresindeki başvuru formunu doldurmaları yeterli oluyor. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgilerin yer aldığı web sitesinde, çocukların hak arama süreçlerine yardımcı olacak rehber, broşür, afiş vb. belgeler de yer alıyor.

Haber Hazırlamaca

Bir haber yazmaya var mısın? Etrafımızda her gün olup biten o kadar çok şey var ki. Biraz dikkatlice bakınca haber olabilecek ne çok şey olduğunu fark edeceksin. Biliyorsun haberciler bir olayı, etkinliği ya konuyu araştırıp insanları bilgilendirmek görevini yerine getirmeye çalışırlar. Şimdi haber peşinde koşma zamanı sende. Nasıl mı? Aşağıda sana yardımcı olacak görsel bir yönerge hazırladık.

Haber Başlığı

Haber metnini yansıtan en fazla 5-6 kelimedenden oluşan çarpıcı bir başlık olsun.

HABER BAŞLIĞI

Hazırlayan Bilgisi

Başlığın altına kendi ismini yazmayı unutma

Haberi yapanın ismi

Görsel

Haberi anlatan bir fotoğraf çekebilir ya da çizim yapabilirsin. Çizimlere bayılıyorz. Görselleri aldığın kaynağı belirtmeyi unutma.

Fotoğraf
Çizim
Grafik

Alt Başlık

Haberin en önemli bölümündesin. En fazla otuz sözcüğü aşmayacak şekilde 6N 1K ilkelerine göre birkaç cümle ile haberi özetleyeceksin.

Alt Başlık: Ne?, Ne Zaman?, Nerede?, Nasıl?, Neden?, Nereden? Ne?, Ne Zaman?, Nerede?, Nasıl?, Neden?, Nereden? Ne?, Ne Zaman?, Nerede?, Nasıl?, Neden?, Nereden?

Haber Metni

Haberle ilgili önemli noktalar ve detaylar. Biraz araştırma yapıp kaynaklara ulaşman belki söyleşi yapman da gerekebilir.

Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni. Haber metni. Haber metni. Haber metni.
Haber metni.

Alıntı ve Arka Plan Bilgileri

Haberle ilgili insanların görüş ve açıklamaları, haberle ilgili genel bilgiler.

*Alıntı ve Arka Plan Bilgileri. Alıntı ve Arka Plan Bilgileri.
Alıntı ve Arka Plan Bilgileri. Alıntı ve Arka Plan Bilgileri.
Alıntı ve Arka Plan Bilgileri.*

Ek/Diğer Bilgiler

Haberi tamamlayıcı bilgiler.

Ek/Diğer Bilgiler. Ek/Diğer Bilgiler. Ek/Diğer Bilgiler. Ek/Diğer Bilgiler.

Yazım/Kontrol

Taslağı birkaç kez okuyup dil bilgisi ve yazım kurallarına göre son şeklini ver.

Haydi Gönder!

İşte olduuu. Hazırladığın gazete haberini @kipirticocuk etiketi ile paylaşmayı unutma. Teşekkürler.



Feyyaz Ünal

UÇAN AT VE KÜÇÜK KIZ

Gece oldu, uyudum
Kendimi bir yıldızın üstünde buldum.
Gökyüzünden baktım,
Dünyayı nokta sandım.
Atladım aşağıya, daldım okyanusa.
Okyanusun içinde renk renk balıklar,
Türlü türlü canlılar.
Derken bir balina beni kaptı,
Tuttu adaya fırlattı.
Adada bir kapı, üzerinde baykuş.
Sordum baykuşa,
“Bu nasıl iş?
Olsa olsa garip bir düş.”
Baykuş cevap verdi:
“Düş mü gerçek mi?
Öğrenmek için gir içeri”
“Bu ne kapısı?” dedim,
“Masal kapısı,” dedi.
Sağıma, soluma baktım
Kapıdan adımımı attım.

Çok eski zamanlarda yüce bir dağın eteğine kurulmuş güzel ve şirin bir köy varmış. Hemen yakınından şırl şırl bir dere akarmış. Derenin öte yanında da kocaman bir orman uzanmış. Ormandaki ağaçların dalları öyle yüksekmiş ki, görenler bulutlara değdiğine yemin edebilirmiş. Dallardaki binbir çeşit kuş ise cıvıltılarıyla köye neşe saçarmış. Köylüler; tarlaları el birliğiyle sürer, ürünleri birlikte eker ve birlikte toplarlarmış. İyi günde kötü günde hemen bir araya gelirlermiş. Bütün bunlar iyi hoşmuş ama köylülerin bir kötü özelliği varmış. Dedikodu yapıyor, insanların dış görünüşleriyle alay ediyorlarmış. Çocuklar da ne yazık ki büyüklerinden gördüklerini

yapar olmuşlar. Biri diğerinin burnunu büyük bulurken, diğeri de onun saçını fazla kıvrıcık buluyormuş. Biri en yakın arkadaşının çok kısa olduğunu, diğeri de şişman olduğunu söylüyormuş.

Köyde Zeynep isminde koyu tenli bir kız çocuğu varmış. Köylüler adını kullanmaz, ona “Kara Kız” derlermiş. Zeynep’in buna canı çok sıkılırmış, dışarı çıkmak ve oyun oynamak istemezmiş. Bir öğleden sonra en yakın arkadaşının ısrarına dayanamamış. Dere kenarına gezmeye gitmişler. Onu gören çocuklardan biri “Kara Kız geliyor! Kara Kız geliyor!” diye bağırılmış. Diğer çocuklar da kahkahalarla gülmüşler. Kızcağız o kadar üzülmüş ki... Ağlamaya ve ardına bakmadan koşmaya başlamış. Koşmuş koşmuş ve ormanın içindeki bir ağacın dibine atmış kendini. Ellerini yüzüne kapayıp hıçkırarak ağlamaya devam etmiş. Çok geçmeden kulağına bir ses gelmiş, “Merhaba güzel kız...” Başını kaldırıp baktığında o kadar şaşırılmış ki... Karşısında bembeyaz kanatlı bir at duruyormuş. Gözlerini kocaman açıp şaşkın şaşkın bakmış. Onun bu halini gören at gülümsemiş, “Ben orman perisinin atıyım, adım Bulut. Her gün bu saatlerde ormanın üzerinde dolaşırım. Yaralı bir hayvan ya da kurumaya başlamış ağaç var mı diye kontrol ederim. Buradan geçerken seni gördüm. Neden ağlıyorsun?”

Kız, çekingen bir sesle konuşmaya başlamış. Köylülerin ona taktığı lakaptan bahsetmiş. Dere kenarındaki çocuğun onunla nasıl alay ettiğini anlatmış. At bunları duyunca o kadar



üzülmüş ki... Kızı sırtına bindirdiği gibi köye doğru uçmuş. Gökyüzünde uçan bir at olduğunu gören köylüler çok şaşırılmışlar ve meydanda toplanmışlar. Topluluğun içinden çıkan bir çocuk bağırmış, “Kara Kız atın üstünde! Kara Kız atın üstünde!”

Bulut, bu sözü duyunca hiddetlenmiş ve onlara seslemiş: “Hanginiz bir diğerini beğenmiyorsa onun gibi olsun!” Sonra da bembeyaz kanatlarından simsiyah tozlar dökülmüş. Bu tozların değdiği köylüler öyle komik hale gelmiş ki... Kiminin boyu kavak gibi olmuş, kiminin yerle bir mantar gibi... Bazıları koca bir varil gibi şişmiş, bazılarıysa ip gibi incecikmiş. Hele tabak gibi kulağı, patlıcan gibi burnu olanlara ne demeliymiş? Kimin hangi özelliğini beğenmemişlerse o gelmiş başlarına. Hem de kat kat fazlasıyla...

O günden sonra kimsenin kimseye gülecek hali kalmamış. Artık ne aynaya bakmışlar ne de birbirlerinin yüzüne. O kadar mutsuz

o kadar mutsuz olmuşlar ki, köyün neşesi sönmüştü. Zeynep buna çok üzülmüş. Bir gece odasının penceresinden yıldızlara bakıyormuş. İçinden “Keşke köyüm eski günlerine geri dönse,” diye bir dilek geçmiş. İşte o an gecenin karanlığında Bulut belirivermiş ve şöyle seslenmiş gökyüzünden: “Akli başına gelen, eski haline dönsün yeniden!” Ardından da kanatlarından yeryüzüne rengârenk tozlar saçılmış. Tozların değdiği insanlar eski görüntülerine kavuşmuşlar.

Baykuş göründü yine
Dedi ki:

“Anladın mı şimdi
Ne düş ne gerçek?”

Eğdim başımı,

Dedim ki:

“Aslolan,
İnsanı olduğu gibi kabul etmek.”

Sağıma soluma baktım,
Kapıdan adımımı attım.



Sülbiye Yıldırım

EZOP VE FABLLARI

Fabl Latince kökenli bir sözcüktür. Günlük yaşamın karmaşık ilişkilerini konu alan, ders vermek amacı güden, güldüren, düşündüren şiir türünde masallardır. Kahramanları hayvanlardan oluşur. Çocuklar için olduğu söylene de, her masal gibi, büyükler tarafından da zevkle ve merakla okunur, dinlenir.

Şam'da doğup Hindistan'a göç eden Beydeba, Fransız La Fontaine ve Anadolu'da yaşamış olan Ezop en bilinen fabl yazarlarıdır.

Ne dersiniz, ilk olarak Anadolu'da yaşayan Ezop'u tanıyalım mı?

Ezop'un gerçekte yaşayıp yaşamadığı pek açıklığa kavuşmamıştır. Efsanevi bir yaşam öyküsü vardır. Yaşamına dair çok az şey bilinir. Çirkin, kekeme ve kambur olduğu, fakat çok keskin zekâya sahip olduğu söylenir. İ.Ö. 620 yılında doğduğu, Eskişehir, Kütahya, Afyon illerini kapsayan Frigya krallığında yaşayan zengin bir adamın kölesi olduğu anlatılır.

Fabllarında diktatörlüğü ve köleliği eleştirip, halka gerçeği göstermeye çalışmış. Bu yüzden diktatör Peisistratos'u öfkелendirdiği için dine karşı gelmekle suçlanmış. Ölüm cezasına çarptırılmış. Bir uçurumdan atılarak öldürülmüş. Zaman içinde Ezop'a yapılan haksızlık karşılıksız kalmamış, kötüler o zamanın tanrısı Apollon tarafından çok ağır cezalara çarptırılmış.

Ezop'un masalları dilden dile yayılarak hiç unutulmamış. Masallarıyla her çağda dersler vermiş bir halk filozofu olarak hep anılmış. Yıllar sonra Atina kentinin meydanına heykeli dikilmiş.



Bugün biz de sizin için, onun yüzyıllar ötesinden gelen fabllarından birini anlatacağız. Severseniz, ilerleyen sayılarda masallarından da örnekler anlatırız.

DİL

Bir akşam dostlarına ziyafet verecek filozof Ksantos kölesi Ezop'u çağırır;

“Çarşıya git. Yiyeceklerin, içeceklerin en güzellerini, en iyilerini al. En güzel yemeklerinle sofrayı donat. Öyle bir sofraya hazırla ki, akşama davete gelenler hiç unutamayacakları bir yemek ziyafeti ile karşılaşsınlar,” demiş.

Ezop efendisinin dediğini yapmış, çarşıya gidip alışveriş yaptıktan sonra mutfağa kapanıp sofrayı hazırlamış. Konuklar sofraya oturmuşlar ki bütün yemekler, çorba, salata, tatlı hepsi dilden yapılmamış. Hiç memnun kalmayıp Ksantos'a;

“Senin şölen dediğin bu muydu?” diye sitem etmişler. Ksantos Ezop'u çağırıp azarlayarak;

“Ben ne dedim, sen ne yaptın? Beni onca konuğuma rezil ettin! Niçin böyle yaptın?” diye sormuş.

Ezop;

“Ben sizin emrettiğinizi yaptım. Dil dünyada var olan en güzel, en tatlı şeydir. Bütün bilimlerin anahtarıdır. Onunla anlaşırız birbirimizle. Tanrılara onunla dua ederiz. Sevdiklerimize sevgimizi onunla anlatırız. Anneler çocuklarına onunla ninni söylerler, Güzellikleri onunla birbirimize haber veririz. O olmasaydı halimiz nice olurdu?” demiş.

Hem Ksantos hem konuklar Ezop'un dediklerini doğru bulmuşlar. Ona hak vermişler.

Bir zaman sonra Ksantos Ezop'u yine çağırması;

“Çarşıya git. Bu kez en kötü yiyecekleri al. En kötü yemeklerini yap. Sofra da öylece kötü olsun işte. Konuklarıma sürpriz olsun.” demiş.

Ezop akşam olunca sofraya bu kez de çeşit çeşit dil yemekleri koymuş. Konuklar yine sitem edince Ezop; “Dünyada en kötü, en acı şey dil değil midir? İnsanları birbirine düşüren dildir. Kötü niyetlerinin onunla söylerler, söyledikleri kötü sözler yüzünden birbirleriyle kapışsınlar. Sözleri yüzünden birbirlerine kırılırlar. Ne gelirse başlarına dilleri yüzünden gelir. Doğru değil mi, bu dediklerim?”

Hepsi başlarını önlerine eğip düşünmüşler, hak vermişler Ezop'a.

Diline sahip olmak erdemdir. Her türlü iyilik de, kötülük de dilden gelir. Siz ne dersiniz bu konuda? Hiç düşündünüz mü, dile sahip olmak nasıl olur?



ASLAN, AYI VE TILKI

Aslanla ayı ölü bir geyik bulmuşlar.

Başlamışlar kavgaya.

Ayı

“Önce ben gördüm, o benim!” diyormuş,

Aslan da

“Ben daha güçlüyüm o benim hakkım!” diyormuş.

Kavga büyümüş, birbirleriyle dövüşmekten yorgun düşmüşler.

İkisi de bir yana devrilmiş,

İkisinin de kıyıdayacak hali kalmamış.

O sırada oradan geçen bir tilki,

Bakmış ki, ne ayı da hareket var, ne aslanda,

Geyiği alıp gitmiş.

Aslanla ayı görmüşler geyiği alıp gittiğini tilkinin,

Ama kalkacak halleri yokmuş yerlerinden,

Hiçbir şey yapamamışlar, kendi kendilerine söylenmişler;

“Kavgayı biz ettik geyiği tilki aldı, bizim kavga tilkiye yaradı!”



Özlem Tuncay

DEDEMİN SÖZLÜĞÜ

Yolculuk Afrika'yaa! Konteynerler gemiye yüklenmişti. Tayfalar kulaklarını dikmiş geminin kalkış düdüğünün çalmasını bekliyordu. Vee! Beklenen ses vup! vup! vup! Üç kısa düdüğ gemi tornistanda... Artık başlasın macera.

Tayfalar beni dedemin yanına götürdü. Geminin kaptanıydı, ben de onun miçosu.

Büyüyünce tıpkı onun gibi kocaman bir gemi kullanacağım. Okyanuslara yelken açacağım. Rüzgâr kuvvetlenmiş, dalgalar yükselmeye başlamış, karadan uzaklaşmıştık. Dedemin kamarasına gittim. O kadar karışık ki. Oltalar ağaç olmuş, misinalar sarmaşık. Paletler yelken olmuş, şnorkeller kayık. Iyy! Kokuyordu burası balık balık...

Dalgalar horon tepiyor olacak, kitaplar daha fazla dayanamadı ha uşak ha ha ha! Tek tek zıplıyordu havaya. Hepsini toplayıp kenarda duran tahta kasanın içine yerleştirdim. Onları dizerken hepsine bir göz gezdirdim. "Sözlük" yazıyordu birinde. Kocaman bir kitaptı, üzeri gazetelerle kaplıydı.

Sözlüğün sayfalarını hızlıca karıştırdım içinde rengârenk şeyler görünce birden duraksadım.

İlk sayfada kocaman bir gemi, altında da yazıyordu "Gemi Dili".

Şaşkın şaşkın bakakaldım, "Geminin dili mi olurmuş?" diye gülmeye başladım. Orada yazanları ben bile anladım. İki düdüğ,

bir korna, dümen tornistanda. Bunda anlamayacak ne var? Resimler bir harika.

Heyecanlandım birden, çevirdim sayfaları hemen. Önümde kocaman bir bulut.

Yazıyor:

"Bizi anlamalısın. Yoksa yarı yolda kalırsın," Ne kadar çok bulut varmış, öğrendim kitaptan. Şimşekler çıkıyordu "Kümülonimbus" yazan bulutun altından.

Pasparlak bir pusula, yeni sayfanın tam ortasında. Yıldız, lodos, poyraz... Orada dur bakalım biraz. Kuzey, güney, doğu, batı... Kaptan dedem beni çağırıyor.

Sözlükle gittim yanına, içindekileri o yazmış, tek tek anlattı bana.

Derken bir çatırtı koptu. Gök delindi, şimşek çaktı, tayfalar kaçacak yer aradı. Dalgalar coştı, gemi elinde oyuncak oldu. Dedem çaldı sirenleri, yanına topladı tüm gemicileri. Tulumda rüzgâr, horonda dalgalar. Bir sağa bir sola koca gemi yalpalıyor. Tayfalar, kaptan ne derse onu yaptı, bu fırtınayı da hafif atlattı. Konteynerler unutulmamalıydı, içinde fillerin yiyecekleri saklıydı. Hepsine tek tek baktılar, hiç hasar yok diye deftere yazdılar. Sonra da denizi seyre daldılar.

Bu sabah hava başka bir güzel, annemin şarkısı gibi esen yel. Dalgalar bir tuval, ışıklar boya, derin hayallere dal doya doya. Anne fil ile bebek fil bana doğru geliyor, elimdeki fıstıkları hortumuyla çekiyor. Filin hortumu

bir halat, döne döne takla at. Dalgalarla hayal kurmak, ne güzel çocuk olmak.

Rahat bir nefes aldık, kara görünmüştü artık. Hava aydınlık, yer karanlıktı çünkü orada bizi bekleyen gece çocuklarıydı. Dedem öyle derdi onlara, bizim kara kızanlara.

Gemi limana yanaştı. Konteynerler boşaltıldı. Kampta yaşayan filler artık hiç aç kalmayacaktı.

Tayfalardan biri, beni çocukların yanına götürdü. El sallıyorlardı bana. İzledim biraz onları, saklambaç oynuyorlardı. Vakit kaybetmeden onlara katıldım. Bazen buldum bazen kayboldum. Nehirden taşlar topladık, sonra üst üste sıraladık. Çaputtan yapılmış bir topu kuleye hedef aldık. Viyy! Bizim yedi kule bu, hiç yabancılık çekmedim doğrusu. Biraz karnımız acıktı, yemekte pirinç lapası vardı. Bayılırım lapaya, babaannem yapar hep yaylada. Buralar da yemyeşil, bizim oralar gibi... Cıvıl cıvıl kuş sesleri hiç eksik değildi.

Karnımızı bir güzel doyurduk, nehir kenarına doğru yolakoyulduk. Karşımda bir yığın çamur, istediğin gibi mıncıkla yoğur. Çamurdan filler, ağaçlar, çiçekler, çocuklar yaptık. Oyun

bitince birbirimize anlatacaktık. Eee! Nasıl olacaktı bu? Dedemin sözlüğü aklıma geldi, belki vardır bir bildiği. Birbirimize yaklaştık, kitabı birlikte açtık.

Sayfada bir çiçek, üzgün bakıyordu yaprakları süzülerek. Altında akarsu, dallarıyla ulaşmaya çalışıyordu doğrusu. O an göz göze geldik, iyi ki hep birlikteydik. Ne olduğunu anladık, suyu çiçeklere ulaştırdık. Çiçek birden canlandı, mis gibi koku saldı.

Bu sözlük çok güzeldi, bizi bir araya getirdi. Son sayfayı birlikte açtık, bomboştu donduk kaldık. Acaba orayı biz mi doldurmalıydık? Ben bir çocuk çizdim, adım Deniz.

Gece bir çocuk çizdi, adını? O kadar oynadık, eğlendik, güldük, paylaştık ama adımızı sormadık. Önemli mi bu kadar? Bundan sonra ona Gece diyeceğim, o kadar!

Son sayfayı anlatayım size,
Bir çocuk var adı Deniz
Bir çocuk var adı Gece
Çok iyi anlaştılar
Aralarına oyun girince



Elif Bülbul

"SİZİ BITİNYA ANTİK KENTİNE DAVET EDİYORUZ" KOCAELİ ARKEOLOJİ MÜZESİ



Sizleri bugünkü Kocaeli Yarımadası'nda, Trakya'lı Bitinlere yurt olmuş antik Bitinya ile tanıştırmak istiyoruz. Bitinler, İzmit Körfezi, İstanbul, Sakarya ve Bursa kentlerinin olduğu bölgede yaşamışlar. M.Ö. 377'de 1.Nikomedes sayesinde sınırları genişlemiş ve krallık haline gelmiş. Başkenti Nikomedyaya olan kentin, günümüzdeki isminin İzmit olduğunu biliyor muydunuz?

Yolunuz Eski Gar bölgesinden geçerse, Kocaeli Arkeoloji Müzesi'ne uğramanızı isteriz. Burada Bitinya uygarlığından günümüze kalanları görebilirsiniz. 4. Nikomedes'in ülkesini

Roma İmparatorluğu'na miras bırakmasının ardından krallık Roma egemenliğine girmiş. Böylelikle burası, imparatorluğun dört büyük şehrinden biri olmuş. M.Ö. 284 yılında ticaret, askeri ve sanat merkezi konumundaymış. Birden fazla yıkıcı deprem olması nedeniyle şehir birçok defa yeniden kurulmuş. İzmit Körfezi'nin tabanının çökmesiyle beraber antik liman bölgesinin de sular altında olduğu düşünülmekteymiş.

2001 ve 2009 yıllarında, İzmit'e bağlı Çukurbağ mahallesinde modern bir bina bodrumunda Athena ve Nike kabartmalı pano ile Roma

GÜLTEPE NEKROPOL KAZISI



Izmit, Gültepe Mahallesinde otoyolun güneyindedir. İzmit Müze Müdürlüğü'nün 1992 yılında yaptığı kurtarma kazısı ile Antik Çağ Nekropolü ve Bizans Dönemi Hypogesi ile kapalı haç planlı Bizans Kilise Kalıntısı (Martrion) aynı saha içinde ortaya çıkarılmıştır.



yapısı heykeller olduğu keşfedilmiş. Athena, Yunan mitolojisinde zekâ, sanat, strateji, ilham ve barış; Nike ise zafer tanrıçasının isimleridir. Antik Roma halkı, Yunan tanrı ve tanrıça inanışlarını olduğu gibi kabul etmiş. Ancak isimlerini değiştirmiş. Otoyolun güneyindeki Gültepe mahallesinde 1992 yılında yapılan kurtarma kazısında Antik Çağ Mezarlığı ve Bizans Kilise kalıntısı ortaya çıkarılmış.

Kocaeli Arkeoloji Müzesi'nin açık ve kapalı alanlarında, Bitinya ve Roma halkına ait eşyalar görebilirsiniz: Takılar, yemek ve içecek kapları, testiler, yağdanlıklar, tanrı ve tanrıça heykelleri.

Bizim dikkatimizi çeken ise ilkbahar, kış ve yaz heykelleri oldu.

İlkbahar heykeli, başında üç adet sarmaşık çiçeği demetiyle süslenmiş bir bant taşır. Kış heykeli, kışın soğuşunu simgelemek üzere mantosuna sarılmış ve koltuğunun altında tavşan tutar. Yaz heykelinin ise sağ elinde orak, sol göğsünde ve omuzunda dört adet başak bulunur.

Son olarak da, İmparator Traianus'a ait kilometre taşından bahsetmek isteriz.



Nikomedya yolunu zamanında onarması sebebiyle üzerine koydukları bu büyük taş bizlere tarihi bir kayıt bırakmış. Dilimize de yerleşmiş olan kilometre taşı, yapılan işin bir aşamasının bitip diğerinin başlayacağını ifade eder.



Kış veya yaz tatilinizde, ailenizle ya da arkadaşlarınızla buraya gelip gezmeye ne dersiniz? Belki fotoğraf çekip @kıpırtı çocuk etiketiyle instagramda paylaşsınız.





Hasan Kapaca

Bu Resmin Öyküsü...

Resimlerin öyküsü olur mu? Evet, hem de sayamayacağımız kadar...

Düşünsene... Acaba ressam eserini neyi hayal ederek çizdi? Peki ya sen, öğretmenin, en yakın arkadaşın, hiç tanımadığın çocuk, şoför abla, aşçı amca ve aklına gelebilecek milyonlarca insan ne düşünür bu resmi görünce? Her biri baktığında farklı duygular hissetmez mi?

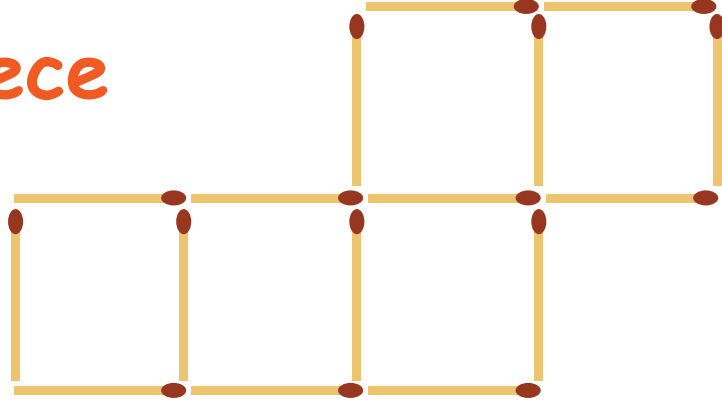


Dikkatlice bak bakalım, yukarıdaki resim hayal gücünde neleri kıpırdattı? Dilersen bunlara zaman, mekân ve istediğin karakterleri ekleyerek hikâyeni genişletebilirsin. Yazdığın öyküyü kipirticocuk@gmail.com adresine göndererek ya da @kipirticocuk etiketiyle sosyal medyada paylaşarak kıpırtılı hayallerine bizi de ortak etmek ister misin?

Çözmece

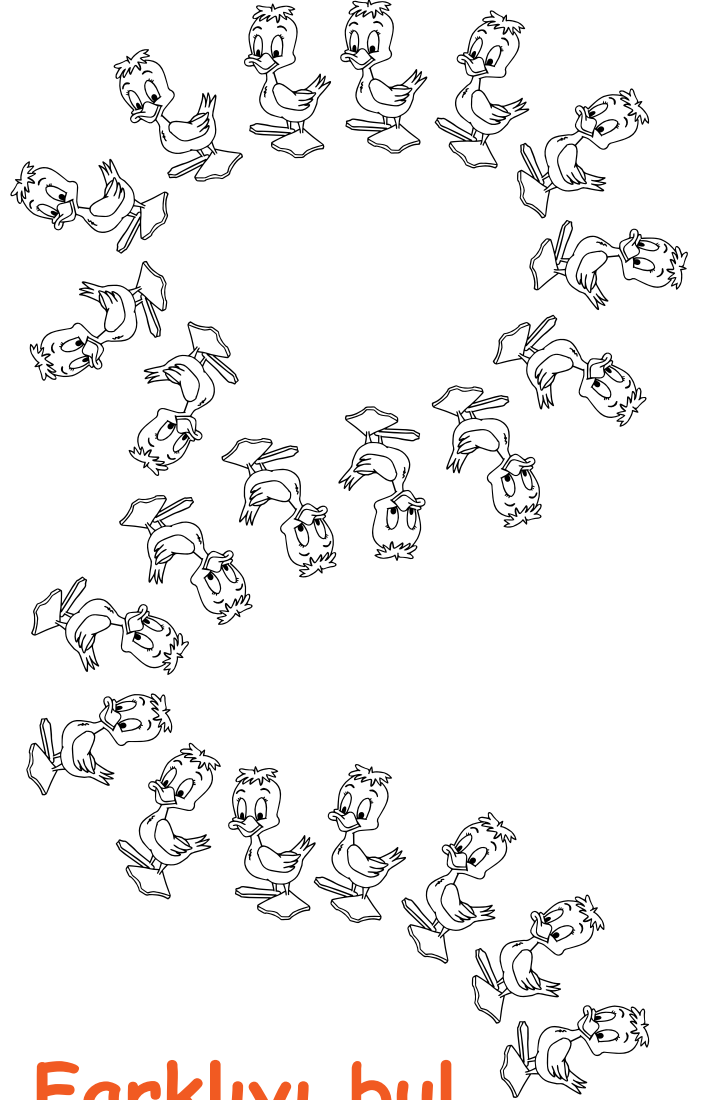
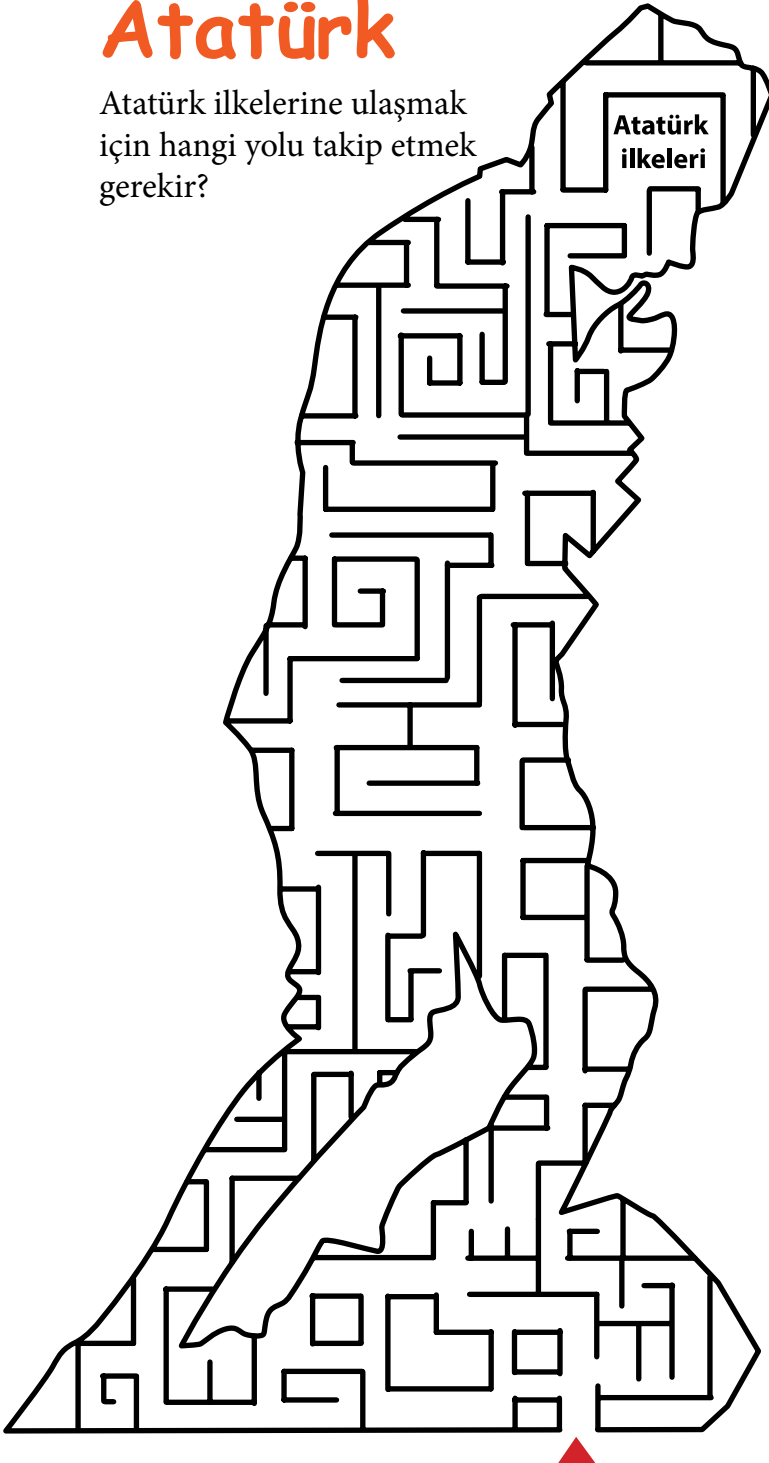
Kibrit bilmece

Sadece iki kibritin yerini değiştirerek dört eşit kare elde edebilir misin?



Atatürk

Atatürk ilkelerine ulaşmak için hangi yolu takip etmek gerekir?



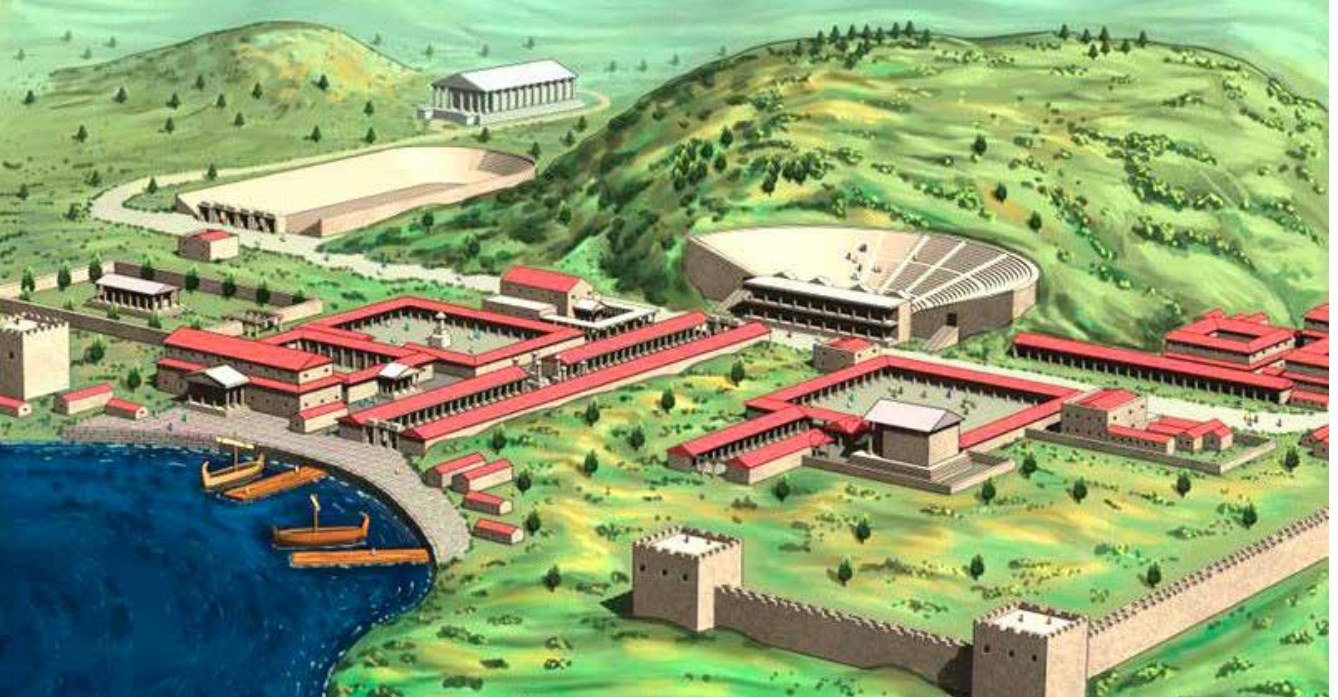
Farklıyı bul

Bu sevimli ördeklerden biri diğerlerinden farklı.
Hangisi acaba?



Oya Uslu

EFES'TE BİR GÜN



Nestor gün ışıırken uyandı. Kalkıp banyoya gitti. Çeşmeyi açtı, yer altına döşenmiş sıcak su sistemini kullanarak elini, yüzünü yıkadı. Ardından duvarlarında tanrıça resimleri bulunan mozaikle kaplı salona girdi. Mermer taban yerden ısıtıldığı için sıcaktı. Az sonra tüm ailesi orada toplandı. Üç köle kadın onlara sofrayı hazırladı.

Neşeyle yemek yerken babası gladyatör dövüşlerinden söz açtı,
“Celadius çok güçlü bir köle... Geçen günkü dövüşte yüz çiftin arasından bir tek o kaldı!”
Nestor pazılarını şişirdi,
“Ben de çok güçlüyüm”

Annesiyle babası ona birkaç sene sonra Celadius'tan daha güçlü olacağını söylediler.

Hera da tiyatroyu çok sevdiğini söyledi,
“Bu akşamki oyunu yine herkes izlemeye gelecek”

Nestor öğleden sonra yola çıktı. Yamaç Evler'in yanından Kuretler Caddesi'nin tırtıklı taşlarına sandaletleriyle basarak aşağı doğru yürüdü.

Celsus Kütüphanesi'ne geldi. Burayı çok seviyordu. Bina çok güzel ve görkemliydi. Mermer basamakları, renkli sütunları, zarif taş işçiliği hayranlık uyandırıcıydı. Hele kütüphanenin önündeki Bilgelik, Karakter, Akıl, Bilgi ve Deneyim Tanrıçaları harikaydı. Hepsi okurlara sevgiyle bakıyor, yol gösteriyorlardı.

Kütüphaneyi, M.S. 2. yüzyılda Mimar Vitruo'ya yaptıran Julius Celsus'un oğlunu saygıyla andı. Heyecanla on beş metre yüksekliğindeki salona girdi. Duvardaki filozof freskleri sanki ona 'Hoş geldin' der gibi baktılar. Nestor da onlara belli belirsiz gülümsedi. Kütüphane görevlisine Efes'in tarihini araştırmak istediğini söyledi. Görevli, on bin cilt kitabın saklandığı tuğladan inşa edilmiş kapalı raflarda bulunan parşömenleri çıkardı. Nestor sayfaları çevirip kentnin kuruluş öyküsünü okudu;

Atina Kralı'nın oğlu ve halkı kendilerine yerleşmek için yer ararlar. Fakat bir türlü neresini seçeceklerine karar veremezler.

Bunun üzerine kralın oğlu kâhine danışır. Kâhin, ona bir balık ve domuzun yol göstereceğini söyler. Uzun süre yol aldıktan sonra bir ara dinlenmek ve karınlarını doyurmak için mola verirler. Bu sırada yakaladıkları balıkları pişirirken bir tanesi sıçrar. Onun hareketiyle ateş dağılır, çalılar tutuşur. Çıkan yangın bir yaban domuzunu ürkütür. Kehaneti hatırlayan Androklos, hayvanı takip eder ve onun vurulduğu yeri kent merkezi olarak ilan eder.

Nestor bu efsaneden çok hoşlandı. Her gün yürüdüğü mermer yolları, oyunlar izlediği binlerce kişilik tiyatroyu, freskli kapıları ve tapınakları düşündü. Kütüphaneden çıktığında yaşadığı kente farklı gözle bakıyordu. Gördüğü her şeyin bir hikâyesi var mıydı? Şehri gezerken hayallere daldı.



Asırlardır toprak, su ya da farklı kültür kalıntıları altında kalan antik yapı ve belgeler, teknoloji geliştikçe gün yüzüne daha hızlı çıkarılabiliyor. Böylece biz de geçmişle bağlantılar kurarak kültür, sanat ve bilimsel çalışmalarımıza yön verebiliyoruz. Geçmişten günümüze ulaşan her kalıntı, o yıllarda



yaşanan heyecanı bu döneme taşırken yaratıcı düşünmeye de katkı sağlıyor.

İşte, İzmir'de bulunan Efes Antik Kenti de orada yaşayan insanlarla bağ kurmamızı sağlayan ülkemizdeki arkeolojik sit alanlarından biri. Kentin tarih öncesi dönemden başlayarak yaklaşık on bin yıldır çok farklı medeniyetlere ev sahipliği yaptığını biliyor muydunuz? Yapılan kazı çalışmaları ve tarihi araştırmalara göre kentin yeri tam dört kez değişmiş olabilir. Efes; deprem, yangın, sel gibi sayısız doğal felaket geçirmiş ve her seferinde yeniden inşa edilmiş. Yukarıdaki öyküde günümüze ulaşabilen önemli mimari eserlerden birkaçı yer alıyor, dikkatinizi çekti mi?

Peki, sizce Nestor Kuretler Caddesi sonundaki Herkül Kapısı için nasıl bir öykü düşünmüş olabilir? Belki de yol üstündeki Trajan Çeşmesi ya da sabah girdiği Scholastica Banyoları'nın hikâyelerini aklından geçirmiştir. Şimdi gözlerinizi kapayın ve Efes'te gezerken Nestor'la birlikte hayallere dalın. Gördüğünüz yerlerin öykülerini anlatmak isterseniz kipirticocuk@gmail.com adresi her zaman yanı başınızda, unutmayın!



Gülnaz ağlayan

Fosilden Orman mı Olurmuş!



Fosil deyince aklınızda neler geliyor?
Dinozor, böcek, amonoid, kemik,
paleontolog,...

Bu yazıyı okuduktan sonra aklınızda
daha da büyük bir Şey canlanacak.
Bir orman!

Fosil Orman da olur mu demeyin!
Haydi ağaçların atasını inceleyin.

TÜRKİYE'NİN İLK FOSİL ORMANI

Ülkemizin Bolu ilinin Hoaş Köyü'nde bir tarih yatıyor. 18-19 milyon yıl öncesine uzanan birçok canlının fosili bulunmuş. Palmiye, kavak, sgt, sığla, meşe, zekova ağaçları ile yaprak, dal ve balık fosilleri keşfedilmiş. Farklı boyutlarda taşlaşmış ağaç gövdeleri bir erozyon sonucu ortaya çıkmış. Çok heyecan verici değil mi? Acaba ağaçlar taa o zamandan bu zamana nasıl değişim göstermiştir? Bunu



incelemek için harika bir fırsat. Bilim insanları da böyle düşünmüş olmalı ki birçok araştırma yapmışlar. Eşi benzeri az görülen bu alanı UNESCO Dünya Mirası listesine almak için çalışmalar başlatmışlar.

Bolu dışında; Ankara-Çamlıdere ve Beypazarı, Manisa-Osmancalı, Bolu-Kuzca, Tokat-Zile ve Erzurum ile Trakya bölgesinde de taşlaşmış ağaç örneklerini inceleyebilmek mümkün. Koruma altına alınan bu fosil ağaçların etrafımızda gördüğümüz çam, sığla, palmye, sekoya, kavak gibi birçok türün atası olduğunu söyleyebiliriz.

Peki bu fosiller nasıl oluşuyor? Youtube kanalından “Bir ağaç nasıl fosil haline gelebilir?” başlıklı bir dakikalık videoyu izleyebilirsiniz.

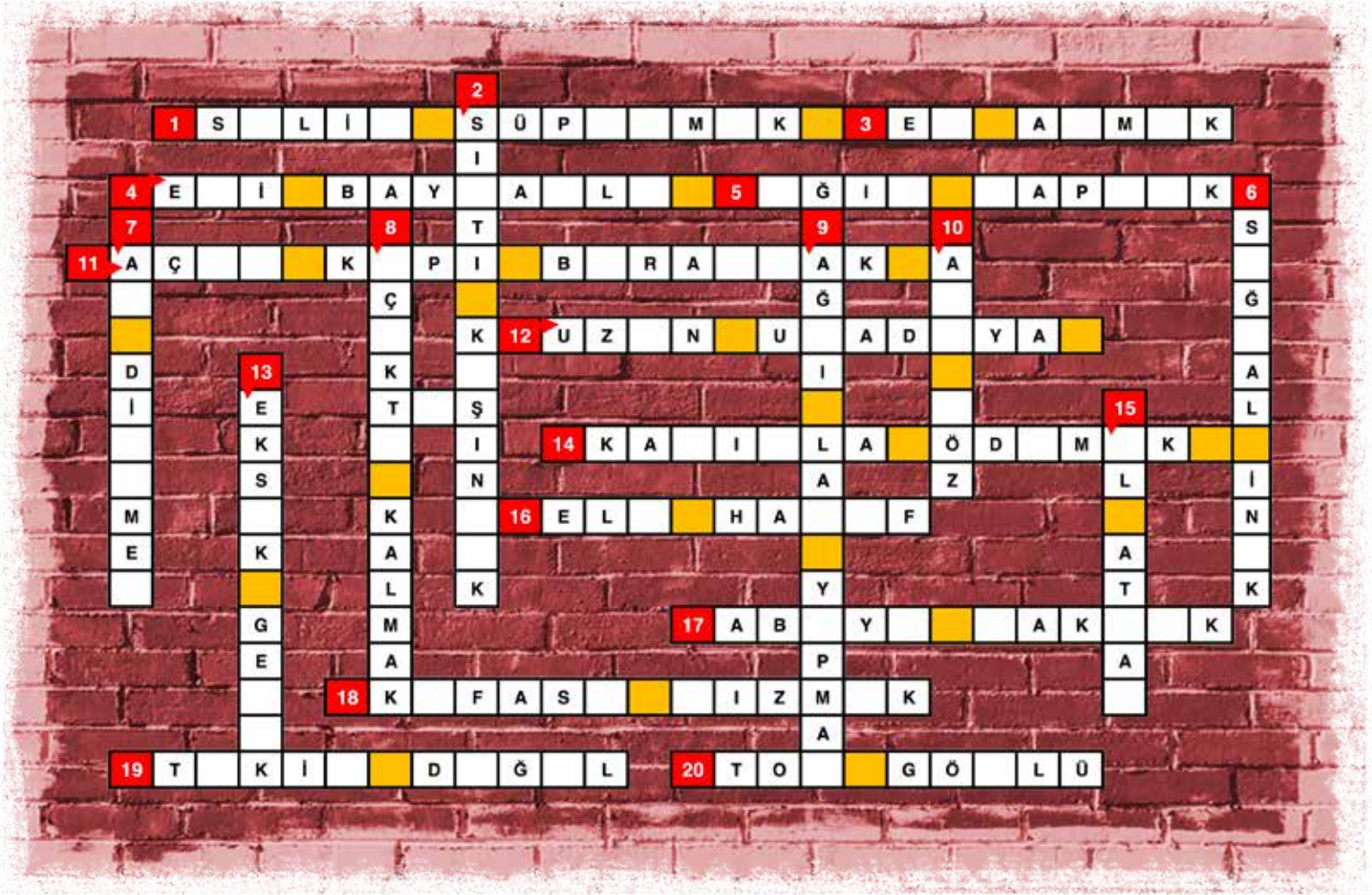
Benzer şekilde farklı ülkelerde de fosil ormanlar var. Arizona Taşlaşmış Ormanları bunlardan biri. Belki merak eder araştırmak istersiniz. Benden söylemesi...

Bir sonraki sayıya kadar ARAŞTIRMACA'da kalın =))



Nalan
Yılmaz

- 1- 1. Ortada ne varsa hepsini yemek. 2. Hepsini alıp götürmek, yok etmek. 3. Ortalığı temizlemek.
- 2- Dayak yemeyi hak edecek davranışlarda bulunmak.
- 3- 1. Dilenmek. 2. Başkasının yardımını almak için yalvarmak.
- 4- Kavgacı, şirret, edepsiz.
- 5- 1. Karşısındakine gerçeği söylemekten kaçınarak dolambaçlı konuşmak. 2. Birini aldatma, yanıltma, oyalama amacıyla duygularını, düşüncelerini olduğundan başka türlü gösterecek biçimde konuşmak.
- 6- Kendisinden sürekli çıkar sağlanan, sömürülen kimse.
- 7- Herhangi bir durumdan dolayı bağışlanmayı istemek.
- 8- 1. İş ve görev bulamamak. 2. Yersiz yurtsuz kalmak.
- 9- Güzel, inandırıcı söz söyleme yeteneği olmak.
- 10- İnsanın gönlünü inciten, onuruna dokunan ağır söz.
- 11- Gerektiğinde bir konuya yeniden dönebilme imkânı bırakmak, kesip atmamak, ileriye düşünerek ılımlı davranmak.
- 12- Çok ayrıntılı olarak, en ince noktalarına inerek, derinleşerek anlamında bir söz.
- 13- Ufak tefek ihtiyaçlar anlamına gelen bir söz.
- 14- Yaptığı işin cezasını hayatıyla ödemek.
- 15- 1. Bir işe girişmek. 2. Birisinin işine karışmak.
- 16- İncitmeden, can yakmadan iş gören.
- 17- Bir kimseye gönlünü kaptırmak.
- 18- Çok öfkelenip sinirlenmek.
- 19- 1. İçinde cinlerin olduğu kabul edilen bina ya da yer. 2. Kendisinde bazı gizli güçlerin olduğu sanılan, tehlikeli kabul edilen kimse.
- 20- Mala, paraya, yiyeceğe düşkün olmayan; cömert.



KI PIR TI

Şimdi sosyal medya da kıpır kıpır...

KIPIRTI Çocuk sosyal medyayı da kıpırdattı. Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilir, dergimizdeki etkinlikleri paylaşabilir, bir sonraki sayımız için içerik üretebilirsiniz. YouTube kanalımızdan dergi içeriğindeki konularla ilgili videoları izleyebilir, öyküleri sesli dinleyebilirsiniz.

Bizi takip edin, kıpır kıpır yaşayın...



www.eksi18edebiyat.org

www.kipirticocuk.com

kipirticocuk@gmail.com



Kıpirticocuk



kipirticocuk



Kıpirticocuk